

AVE MARIA

JUNIJ 1943

LETNIK 35

AVE MARIA

35. LETNIK

JUNIJSKA ŠTEV.

Kaj je kje na straneh te številke:

Pišejo	str. 1
Oče in sin — A. Urankar	4
Pametnice o očetu	4
Moj očka so mi rekli — pesem — A. Urankar	8
Tri zgodbe o očetovi hišici	9
Čudna stava — A. Urankar	10
Očetova napitnica — pesem — A. Urankar	15
Oče posebne sorte — Ks. Meško	16
Zalostna Metka — N. N.	17
Oče se huduje — pesem — A. Urankar	18
Nalivno pero — K. Mauser	18
Spomin na očeta — L. Lazarevich	19
Božja previdnost — Gr.	21
O sreči in veselju — A. Urankar	22
Mladi župnik staremu piše	23
Molitvena fronta — P. K. Zakrajšek	25
Marija roma	26
Kratke misli	27
Zvodnik, povest — Dr. I. Pregelj	28
Slovenci na Koroškem — G. Brodnik	28
Okrogle zgodbe	31
Da bi ne bil glas vpijočega	32
Štiri strani za mlajše — P. C. Šircel	33

AVE MARIA

mesečnik za slovenske katoličane v Ameriki.

Izdajatelj:

FRANČISKANI V LEMONTU.

Naročnina velja \$2.50.

Naročnina Tvoja je dar v podporo ubožnejšim slovenskim fantom, ki se izobrazujejo za slov. duhovnike v lemontskem semenišču.

Naročnikov in dobrotnikov se spominjamo v lemontskem samostanu v vseh svojih molitvah, pri sv. mašah in drugih duhovnih opravilih. Opravimo pa zanje tudi sv. mašo in sicer vsako prvo sredo v mesecu.

Uredniški odbor lista:

REV. A. URANKAR,
urednik in upravnik

REV. C. SHIRCEL,
angleški del

BRAT ANTONIN SEGA,
potovalni zastopnik

ROBERT HOČEVAR,
pomočnik v upravi

Naslov vseh:

Ave Maria, P. O. B. 608,
Lemont, Ill.

Entered as second-class matter August 20, 1925, at the post office at Lemont, Illinois, under the act of March 3, 1879. Acceptance of mailing at special rate of postage provided for in Section 1103, Act of October 3, 1917, authorized on August 29, 1925.

Printed by
SERVICE PRINTERS
Lemont, Ill.

PIŠEJO

Iz Loraina:

● Slovenski župniki v Lorainu niso tuje slovesnosti, kakršna se je vršila v cerkvi sv. Cirila in Metoda v nedeljo, 16. maja, ko je Father Soklich daroval prvo sv. mašo. Father Soklich je peti duhovnik, ki ga je naša župnija poslala v vinograd Gospodov. To je kaj redka čast, s katero se more ponašati le malo manjših fara. Father Soklich je imel izredno milost, da je opravil svojo prvo najsvetejšo daritev v cerkvi, kateri je župnikoval skozi tri leta njegov stric, Father Anton Berk, do prerane svoje smrti v l. 1920. Ni dvoma, da bo pokojni stric izprosil svojemu mlademu nečaku milost neumornega in gorečega duha, kakoršnega je tudi on vedno očitaval v svojem duhovniškem poklicu.

Starši našega novomašnika so priseljenci iz Slovenije. Mr. Frank Soklich je doma iz Kranja na Gorenjskem. Mati Ivana roj. Berk pa je iz Rogaške Slatine na Štajerskem. Naselila sta se najprej v Jolietu, kjer se jima je 11. maja 1916 l. narodil sin Frank, ki nosi sedaj redovno ime Sebastijan. Čez par let sta se preselila v Lorain, kjer sta živela vsa leta ter bila vedno zgladna farana župnije sv. Cirila in Metoda. Poleg sina-novomašnika imata še dve hčeri, Mary in Jennie por. Yelenc.

Novomašnik je pohajal farno šolo sv. Cirila in Metoda in višjo šolo v Lorainu. L. 1935 je stopil v St. Francis College v Loretto, Pa., kjer je gradiral l. 1940 in je v istem letu podal slovesne obljube. V duhovnika ga je posvetil prevzvišeni g. škof Richard T. Guillefoyle v škofijski cerkvi v Altoona, Pa., dne 8. maja, 1943.

Novomašniku naše najiskrenejše čestitke, spremljale ga bodo naše želje, da bi po zgledu svojega

strica, Fathra Antona, ostal vedno neustrašen in neupogljiv, kadar bo šlo za čast in slavo Cerkve, kateri je posvetil svoje življenje. In blagoslovljeni starši novomašnika, ki se jih bo vsak dan spominjal pri najsvetejši daritvi.

Iz New Yorka:

● V naši slovenski cerkvi je ponovil svojo novo mašo Rev. Rudolf Maček. Rodom je novomašnik iz Brooklynske škofije, kjer je tudi svojo prvo mašo pel in sicer v fari, kjer ima njegov oče svoje domovanje. Na to slovesnost se je odzvalo mnogo rojakov od blizu in daleč, da pozdravijo mladega svečenika, ki bo sicer med Amerikanci kot duhovnik deloval, izšel je pa le iz nasebine, ki šteje premnogo naših ljudi, rodom iz Slovenije. Prišli so pa rojaki na to novomašno slovesnost tudi za to, da bi dali priznanje Mr. J. Mačku, očetu novomašnikovemu. Ime tega moža je tesno povezano z mnogoletnim življenjem slovenskega naselja v New Yorku. Skozi leta in leta, kar je cerkev obstajala in se je sestajal v slovenski dvorani na Osmi cesti slovenski življenj iz Greater New Yorka, je bil med slovenskimi pevci in slovenskimi igralci Mr. Maček, novomašnikov oče, med prvimi. Ne le po svoji vestnosti, da kljub daljni poti ni opuščal ne vaje, ne nedeljskega petja, temveč tudi radi svoje nadarjenosti v igranju. Mačkov oče je imel moralno bito na igravski listi, pa je bila dvorana gotovo polna. Torej je bil ta novomašnikov dan obenem tudi dan veselja za naselbino, ker so bili Mačkov oče počestveni. Kakor kličemo novomašniku Fathru Rudolfu: na mnoga leta v vinogradu Gospodovem, tako pa tudi očeta njegovega pozdravljamo in pravimo: tudi Vi na mnoga leta, da bi še sinovo srebrno učakali.

Iz Chicago, Ill.:

● 30. majnika je zapel v naši cerkvi svojo prvo mašo Rev. Karel Madic, sin dolgoletnih šentštefanskih faranov Karla in Ane Madic ter brat frančiškanskega gvardijana v Lemontu, Rev. Alojzija Madic.

Presrečni starši so Dolenjski rojaki, iz Toplic doma, bivali so ves čas svojega življenja v Ameriki, v Chicago, mnogo so se ubijali pri svojem delu, marsikatero grenko zaužili iz kupe življenja, vendar Bog jim je vedno na strani stal z svojo pomočjo in jih blagoslovil s pridno petorico otrok, od katerih so štirje v samostanih. Karel-novomašnik je pel svojo mašo v cerkvi, kjer je bil dolga leta ministrant in priden pomočnik šentštefanskih duhovnikov, zlasti se je odlikoval po svojem mirnem fantovskem značaju. Rojen je bil v Chicagu l. 1917, hodil v domačo farno šolo, po graduaciji iz te šole, je pohajal jezuitsko višjo šolo sv. Ignacija, odkoder je potem šel v Lemont, kjer je nadaljeval in sedaj srečno končal filozofske in bogoslovne študije. V mašnika je bil posvečen 16. maja po škofu Bernardu Sheilu. — Novomašniku in vsem njegovim sorodnikom naše čestitke. Bog daj njemu in družini še mnogo let življenja. Nedeljo zatem je pa novomašnik ponovil novo mašo v cerkvi sv. Jurija, kjer je njegov brat celih pet let tako vestno in vzorno župnikoval, dokler ga niso v letošnjem letu izbrali za hišnega predpostavljene v Lemontu.

● 27. junija bomo imeli zopet srečen dan nove maše, ko bo prvič glorio zapel Rev. Warren Peterne, ki je tudi frančiškan iz provincije Sreca Jezusovega.

Je sin pokojnega Johna in pokojne Marije Peterne. Oče in mati sta sicer željno pričakovala tega dneva, toda Bog jih je v teku novomašnikovih študijskih let odpoklical v nebesa, da sta od tam pristvovala sinovi slovesnosti. Rojen je bil novomašnik v letu 1916 in sicer v Aurori, Minn. Prve razrede elementarne šole je imel pri sv. Štefanu, končal je pa šolo v Cicero, kamor so se starši pozneje preselili. Višje šole je zdela na znanem kolegiju sv. Jožefa v Hinsdale, kjer je toliko naših slovenskih fantov študiralo za razne poklice, največ za duhovniškega. Od tukaj je šel v Teutopolis v frančiškanski noviciat, kjer je bil eno leto, zatem je pa študiral filozofske in bo-

goslovne nauke v Clevelandu in Teutopolisu. Posvečen je bil 24. junija.

Ze sedaj kličemo novemu delavcu v vinogradu Gospodovem: na mnoga leta. Molili bomo za našega bivšega farana, da mu Bog da vztrajnosti in mnogo uspehov v duhovniškem delu.

● Danes sem čitala list "Ave Marija", seveda majniško številko. Ganila me je do srca. Da! To je številka, ki je posvečena našim dragim materam. Vse berilo me spominja na nekaj tako lepega, da skoraj ne moram ustaviti solza. Pri vsem tem mi spomin zahaja v tiste srečne čase, ko mi je še draga mati sklepala roke k molitvi, poljubovala ter po krščansko vzgojevala. Ta-le trenutak ja zopet vidim klečati pred podobo Brezmadežne, z rožnim vencem v roki in s solzami v očeh. — Oh! Kolikokrat sem jo zasačila v takem-le položaju, ponoči in zjutraj, ko sem se vzbudila. Večkrat sem razmišljala o materi po takem srečanju, pa seveda, bila sem še le otrok in vsega nisem razumela. Sedaj, ko je že prepozno, mi je jasen vsak njeni žalosten pogled, njena beseda, ter njeno bridko vzdihovanje. Sedaj, ko vse razumem, bi ji rada tisoč in stotisočkrat brisala grenke solze. Pa ona že spi — spi že dolgo let pod grudo. Tudi njen grob je zaraščen. — Da! Zaraščen je grob nje, ki mi je cvetje v mladost trosila, ki mi je življenje darovala, vse svoje zdravje in moči za mene žrtvovala.

Prosim Vas, da nadaljujete to požrtvovalno delo, ter večkrat kaj napišete o naših mamicah. Mogoče s tem vzbudite, kakor v meni, tudi v drugih večjo ljubezen do njih, ki so nam z ljubečim srcem v duše naše vzgoje semena vsadile, jih z molitvijo zalivale, ter po Mariji k Bogu pot kazale. Predobre naše matere!

S pozdravom. — G. Hozian.

Iz Clevelanda:

● V imenu sloge, zdrave pameti Slovencev in ameriškega gentlemanstva apeliram na gospode krog Proletarca, naj vendar ne smešijo verske miselnosti katoliškega dela

Slovencev s takimi neslanimi namigavanji, kakor jih večkrat prinašajo v svojih kolonah. Komu je vse to v dobro . . . ? Našemu narodu? Ali mora res biti tako prostaški in surov? Ali ne more shajati brez one stare divje slovenske odurnosti? Mislím, da bi lahko, če bi le nekateri tam okrog in tam preko imeli več možgan. Če morajo njihovi čitatelji imeti take hrane, je dosti žalostno. Kaj se ne borimo vsi za pravico verske svobode in svobode vesti. Če hoče katoličan misliti in govoriti, kot mu srce govori, zakaj mu tega prepričanja smešiti. Vi ostanite, kar ste, mi bomo ostali, kar smo; ni pa treba med nami podpihavanja in grde surovosti. Posebno v današnjih dneh, ko sovražnik nič ne vpraša, ali si tega ali onega prepričanja, ko kar tolče po vsem, kar je slovenskega, dajmo, skupaj držimo in se vsaj na zunaj ne obmetavajmo z blatom.

Katoliški lajik, ki se ne bo podpisal, ker ta apel ni osebna zadeva, je pri srcu mnogim, ki se čutijo užaljene.

Iz Chicago:

Prejeli smo v oceno knjigo izpod peresa Dr. Ivana Čoka. Izdal jo je Slov. Ameriški narodni svet in sicer v angleškem jeziku.

"The problem of Trieste."

Gotovo nam ni treba naglašati izredne važnosti tržaškega vprašanja za bodočo Slovenijo, pa tudi ne velikih težav, ki so spojene z njegovo rešitvijo. Teh ne ustvarja le veleitalijanska propaganda, ampak izvirajo tudi iz nepoznavanja razmer in knjižica služi v prvi vrsti namenu, da poda ameriški javnosti sliko dejanskega položaja. Avtor brošure dr. Čok dokazuje v svojem spisu, da je bilo tržaško vprašanje po prvi vojni napačno rešeno, ker se ni vpošteval gospodarski pomen te luke ob severnem Jadrinu. Trst ne služi Italiji v nobenem oziru, ker mu ta dežela ne daje zaledja; to je pretežno slovensko, oziroma jugoslovansko in celo bolj oddaljene srednjeevropske dežele kakor Avstrija, Čehoslovaška, Bavarska, Poljska, Ogrska težijo bolj na Trst kakor Italija sama. Prirodno je potemtakem, da se

Trst vtelesi v Slovenijo, ki pa mora ostalim državam v centralni Evropi jamčiti rabo tržaške luke, kar bo gospodarstvu teh dežel in tudi tržaškega mesta samega v prid.

Pisec pobija tudi fikcijo, za katero dela italijanska propaganda na vse kriplje, češ, da je Trst po naravi italijansko mesto in izvaja čisti slovenski značaj vse tržaške okolice — 15 slovenskih okrajev — iz katerih bi Trst prirodno moral zajemati svoje nove moči, kar je prej Avstrija, pozneje pa Italija preprečevala iz umetnim naseljevanjem iz oddaljenih italijanskih krajev.

Avtor dr. Ivan M. Čok je poklican za to delo, ker so mu kot rojenemu Tržančanu — njegova družina je živela tam, ko je imel Trst še nesporno slovensko večino — razmere dobro znane. V javnem življenju je deloval kot predsednik političnega društva "Edinost", dokler ga ni fašistična vlada razpustila. Na mirovni konferenci v Parizu je zagovarjal jugoslovanske pravice na Primorskem in pozneje je to delal v skupščini v Beogradu. Sedaj je v Zedinjenih državah kot predstavnik "Narodnega sveta Slovencev in Hrvatov iz Julijske krajine" in predsednik "Jugoslovanskega odbora iz Italije".

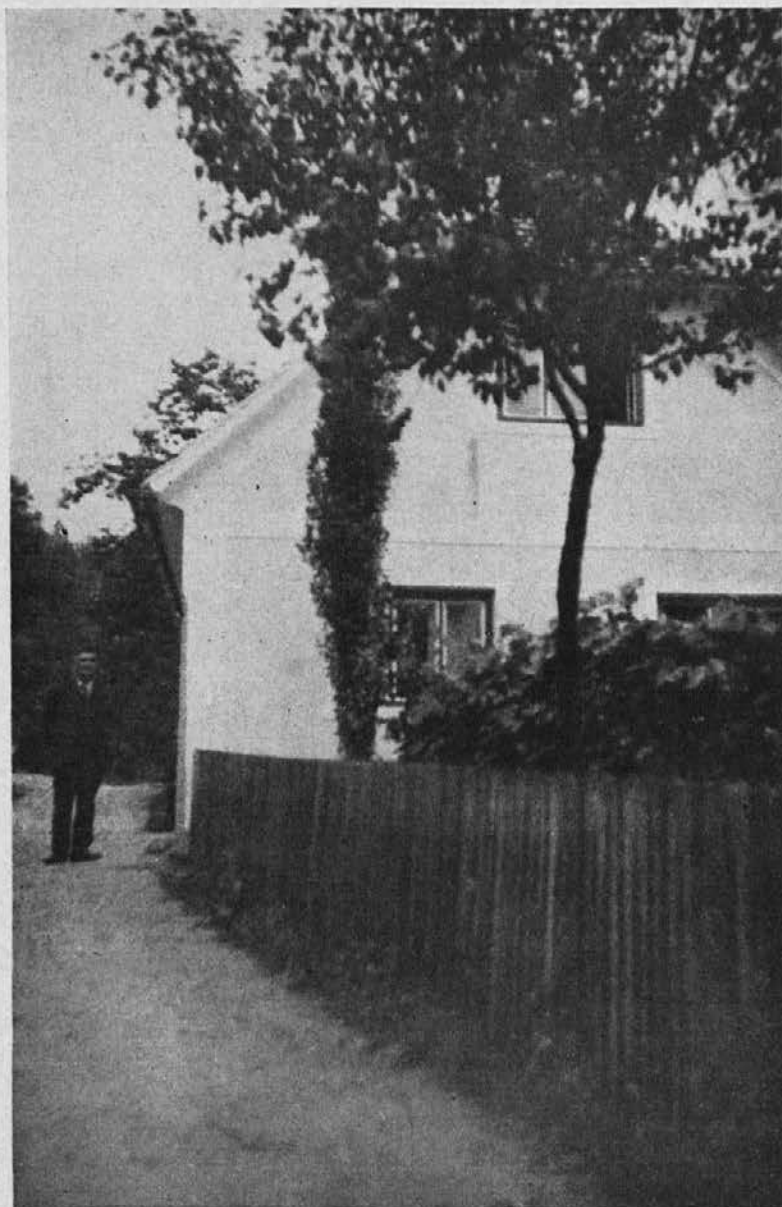
Knjigo si lahko naročite v pisarni Sansa, 3935 W. 26th Str., Chicago, Ill. — Knjigo najtopleje priporočamo vsem. Najlepše delo agitacije za našo stvar, bote opravili, če jo naročite za svoje in angleško govoreče prijatelje in somišljenike jugoslovanske pravde.

AVE MARIA

Junij, 1943—

—Letnik XXXV

OJ HIŠICA OČETORA

OČE IN SIN

MLADI IN STARI

Misli za očetov dan.

A. Urankar

DVA svetova, drug v drugem rastoča, drug od drugega odvisna. Mladina, svet zdravja, novih nepreizkušenih sil, in starost, svet preizkušenj, tradicije in poln konservativnosti in vere v svoje delo. Dva svetova, dva vulkana. Obema živi v srcu življenje in to življenje buta na dan. Toda prvi vulkan ima moči za razdobje enega človeškega življenja, drugi vulkan ugaša, ugaša. Primerjal bi ju lahko tudi dvema zlatima rudnikoma. Mladina je rudnik, ki so ga šele pričeli pred dobrim leto, obeta dela in zaslužka in dragocene rude, stari so rudnik, ki ima polstoletni, morda tričetrtstoletni sloves, a gre h koncu, morda še miljo, dve in ga bodo zaprli. Mladost je cvet, starost sad. Cvet je lep in gleda v sončno poletje, sad je tudi lep, samo solnčno poletje ima za seboj. Čeprav je redka reč, da bi bilo sadno drevo v cvetju, obenem pa imelo že sadove, se to vendar zgodi. Tako sadno drevo se mi zdi človeška družba. Cvet mladosti ima in sad starosti. Večno bo ostalo resnično: Mladi so nova sila, ki starosti ne poznajo, zato tudi iščejo svojih poti, svojega udejstvovanja in svojega izraza. Starost je poznala mladost, ve in pozna, kaj je mladostno hrepenenje, kaj so mladostne želje, toda med njihov mladostjo in mladostjo, ki jo gledajo sedaj, je velika razlika, ker je razdobje polstoletja med obema. Ko je bil oče mlad, je pela druga harmonika. Danes, ko doraščam jaz — mlajši, daje življenju takt zopet druga harmonika in druga pesem. Oče pleše po svoje, jaz po svoje. Ali more oče zahtevati, da mladi pleše po pesmi, ki so jo peli pred 50 leti? Ali more sin zahtevati, da oče pleše po njegovem taktu, oče s svojo nogo, ki pozna le valček svoje dobe, pa mu je noga preokorna za gibanje in stopicanje novih? Vprašanja, ki takoj odgovorimo nanje z dvojnim: ne, ne.

Tako je pisano v naši krvi in naravi. Mladost in starost sta elementa, ki nikoli nista in ne bosta našla skupne steze v stremljenju, čustvovanju in delu. Kakor dve stranici sta, vsaka je potegnjena v svojo smer, vsaka vleče k sebi na svojo plat, čeprav tvorita skupni kot. Toda obe stranici bi bilo treba še tretje stranice in vse tri bi tvorile trikotnik. Element mladosti in element starosti se prav lahko sprijaznita v harmoničnem delu in zajemnosti. Kjer delata roka v roki, nosita obilo sadov, uspeha in blagoslova. Ne samo sebi, temveč tudi družbi. Res je, da je kol časa med obema, da je mejnik modernega pojmovanja med obema, da je ograja modernih teženj in

PAMETNICE

O OČETU

— Adamu je bil paradiž dom, dokler ga ni zapravil in postal večni popotnik. Dobrim med njegovimi potomci je dom paradiž in varuh tega raja je oče. Dokler ga vlada po božji postavi, bo dom ostal raj, ker bo lahko vsak večer povabil angelje, da bivajo pod njegovo streho in ne bodo našli razlike med tem njegovim domom in svojim rajskim. — (Misel na radijskem programu.)

— Ali ni nespametno, kaj vse naš sin in naša hčerka ne sodi o svojem očetu. Kadar kupujejo avto, obleko, košček zemlje ali vse druge stvari, ki se jim pod noge nastavijo, vedno bodo k očetu šli. Oče mora vedeti, ali je avto primeren in lep in vreden cene, ali je obleka štimana in krasna, ali je košček zemlje predrag ali ne, ali je vse drugo, kar se z denarjem kupi po sodbi in okusu očetovem? Le v enem nima oče nobene besede. Kadar se fant ženi, kadar se hčerka moži, takrat samo fant, samo dekle govori. . . In vendar bi oče mogel mnogo svetovati, ker je bral knjigo življenja od prvega poglavja do desetega in morda predzadnjega, ker je vodil ladjico svoje družine po zakonskem morju prav srečno mimo vseh čeri in nevarnosti . . . (Z radijskega govora.)

— Ko sem bil star sedem let, mi je bil oče junak in korenjak, takoj za tistimi leti, pa se mi je zdelo, da je oče premalo vedel, preveč po starem vse hotel in ni bil dosti moderen. Ko je bil oče 45 in sem bil jaz dvajset let star, se mi je kar čudno zdelo, kako mnogo več jaz doumem kot oče moj in z leti, ki so meni prihajala in očetu uhajala, je rasla moja učenost in se manjšala njegova. Tak sem bil, ko sem dorasčal. Danes sem drugačen. Življenje je naprtilo že mnogo križev na moj hrbet, pa še vedno rad grem k svojemu očetu po nasvet, danes vidim, kar preje nisem videl, da je bil le oče pameten in sem bil jaz neumen. (M. Twain.)

— "Največja stvar na zemlji ni zlato, temveč mož. Narod naš ni močan, ker ima mnogo hiš, mnogo blaga in mnogo premoženja, temveč ker ima — može. — Kar velja o narodu, velja o vsakem domu, zakaj narod se sestoji iz družin, člani teh družin so narodova lepota in postavnost, očetje teh družin so pa možgani in mozeg naroda." — (Marden, nemški duhovnik-vzgojeslovec.)

— "Kadar otroci vsak večer, ko se oče z dela vrača hite očetu naproti, kadar materi-ženi sonce razsvetli obraz, ko čuje stopinje očeto-ve na pragu, potem si lahko gotov, da je v tem domu res pravi oče doma, mož na svojem mestu, oče na svojem

modernega življenja med obema. Ni pa res, da bi teh ograj, mejnikov in kolov ne mogli odstraniti in bi se odprlo pred našimi očmi lepo polje skupnega in medsebojnega dela.

V vseh časih in pri vseh narodih se stranki mladih in starih krešeta in ribata, da švigajo iskre. Mladi imajo nove ideje, stari prisegajo na zastavo konzervativnosti. Vsak na svoji strani, vsak v svojih strelskih jarkih, vsak s svojim strelskim orodjem in orožjem. Oba pa računata na zmago. Zmaga pa vendar vedno le mlada stranka. Kaj hočeš? Pisano je bilo in je zapisano: staro se mora prej ali slej umakniti onemu, kar je novo in mlado.

Sivi lasje, gube v čelu in obrazu, telo sklonjeno v dve gubi, vele roke, počasne, opotekajoče se noge, tako si predstavljamo stare. In vsak med nami se v skrbeh ozira v dni, ko mu bo prišla nadležna starost. Dokler je le še trohice moči v njem, na noben način noče priznati, da je star. Dokler še miga meziniec, vsak kandidat starosti udarja po tlaku s trdo voljo in se postavlja z mladostjo. Daleč, daleč je še ura, ko bom klonil v trudnost, ko bom sedel na zapeček in štel svoje zadnje dni. Tako računa vsak. Starost je kakor bolezen. Ni ga človeka, ki bi se je ne bal, ni ga človeka, ki se je ne bi branil. In če bi se bilo posrečilo moderni tehniki iznajti stroj pomlajevanja, trumoma bi vreli in se dali preobraziti v mlade. Starost je nadloga, te starosti nihče ne mara.

Je pa še druga vrsta starosti, na katero bi rad sleherni trkal. Starost, ki ima patent za življenjsko izkušnjo, patent na avtoriteto in zapovedovavno silo. Starost, ki je gledala v knjigo življenja in hoče sedaj mlajše učiti abecede. Abecede, ki je tako potrebna vsakemu človeku, predno gre v boj za kruh in srečo. Te starosti se nihče ne boji. Starejši se postavljajo s svojimi starostnimi križi, kadar je treba poudariti razliko med mladimi in stari. Kadarkoli se je treba zateči na višje mesto za pomoč, takrat je gotovo življenjska izkušnja in avtoriteta na mestu in z obema rokama sežejo starejši v omaro, kjer je obešena obleka starosti.

Življenje in gospodar življenja, — Bog, jim daje ta privilegij, ki mnogokdaj ni samo privilegij, — predprava, temveč tudi dolžnost. Kdo nam more kazati pot po puščavi? Edino oni, ki je bil rojen v puščavi in ve za vse nevarnosti in nadloge in poti skozi saharo. Kdo nam more razkazati to ali ono tovarno? Edino delavec, ki do podrobnosti pozna tovarno. Kdo nas more voditi v tujem mestu, če ne krajan mesta? Življenje je tuja puščava, tuja tovarna, tuje mesto, v katero stopajo mlajši. Starejši so poklicani, da nam mlajšim pokažejo pot in razkažejo delo. Starejši, ki so sedeli v šoli življenja dvajset, trideset let, ti morajo poznati življenje do zadnje, štiriindvaj-

sete črke in od njih smemo in moramo pričakovati, da nas bodo naučili, kako se piše naloga življenja. Starejši, ki so s trdim delom kopali po ozarrah življenjske njive, morajo poznati to njivo, ki je časih trdovratna in zopet drugič rodovitna in ubogljiva kakor malokdo. Mlajši smo kakor kmetiški fantje, ki so ravnokar zgrabili za plug. Obetajo veliko, toda še so nerodni. Kmetje-očetje jih polagoma nauče umetnosti oranja. Spričevalo te njihove predprave so sivi lasje, gube v čelu in obrazu, žulji na rokah. Ti govore o trdih dnevih in težkih urah, ki so jih imeli v boju za življenje, govore besedo, ki je še mlajši ne poznamo.

Življenjska izkušnja je sol, ki bi brez nje jedi življenja bile neokusne, če že ne neužitne. Življenjska izkušnja je kakor varnostni ventilator, ki zavre in ureja napetost in razburkanost mladosti. Življenjska izkušnja je kakor varnostni gumb na ključavnici pri novodobnih vratih, gumb, ki v momentu zapre vrata pred nosom vsiljivca. V življenju najdeš mnogo takih neprijetnih vsiljivcev. Starejši naj bodo s svojo izkušnjo mlajšim na pomoč.

Tudi avtoriteta in oblast je predpravica starih. Naravno in umevno je, da se mlajši podreja starejšemu, sinu očetu. Nenaraven in nespameten je evangelij, ki ga oznanjajo mlajši skoraj po vsem svetu, tako pri nas v Ameriki kakor drugod pri drugih narodih, da je avtoriteta samo zavora in zapreka življenjskemu pohodu mladit. Da, zavora je, toda koristna zavora. Zavora na vozu, ki pomaga, da voz mladosti ne zdirja po klancu navzdol v prepad doline. Beseda starejših nam mora biti sveta in mora biti upoštevana. Čemu neki vsi pregovori o častitljivi starosti, čemu četrta zapoved v zakoniku božjem? Starejšim gre avtoriteta in dolžnost nas mlajših je, da rabimo take in enake zavore v svojem življenjskem poognu. Besede starejših so kakor znamenja ob cesti. "Stoj!" — "Naprej!" Ta znamenja niso bila postavljena na cesto za to, da bi bila ovira avtomobilistom, postavljena so bila radi varnosti in hitrejšega prometa.

Življenjska izkušnja in avtoriteta sta zvezdi, ki dičita ovratnik naših starejših. Življenje jim je dalo častni čin korporala, vodnika rekrutov. Rekruti so vsi mlajši, ki šele sedaj stopajo v kasarno življenja. Vsi priznavamo temu korporalu razne pravice, seveda ne vseh. Če bo korporal vodnik v pravem pomenu besede in ne bo prekorail meja svoje oblasti in ne bo mislil, da ima vse dobrote in pravice v zakupu, bo priljubljen, drugače mu jo, ko pridemo na fronto. Govorjeno v podobi. Z življenjsko izkušnjo in avtoriteto stari nimajo vseh dobrot in pravic v zakupu. So še druge dobrote, ki jih ima mladina. Dobrote in moči starejših v zvezi z dobrotami in močmi

mestu. Dom njegov mora biti raj ... — (N. Kramer — radijski govornik.)

— Med svoje temeljne zapovedi je Bog zapoved dal: Spoštuj očeta in mater, da ti bo dobro na zemlji. Od tega spoštovanja zavisi tvoja sreča, človek. To moraš jasno videti. Spoštovanje tvoje zahteva Bog, spoštovanje do staršev, ker je hotel postaviti človeško družino na temelj avtoritete. Dal je materi svojo ljubezen, očetu svojo modrost, da oba z srcem in glavo vladata družino in po družini svet. Če srce ni pravo, bo dom in svet dobil srčno napako, če glava ni v redu, bo dom in svet glava bolela, kolikokrat so otroci krivi, da srce družine ni v redu, da glava ni na mestu, kdo bo potemtakem odgovoren pred Bogom? Ali ne otroci, ki niso hoteli poznati 4. zapovedi božje? — (Iz neke vzgojne knjige.)

— Dom je kakor banka, v to banko družina nalaga prihranke za hudo uro, kolikor več vloži, toliko več bo v hudi uri dobila. Oče je blagajnik te banke, lahko je pošten in bodo vloge varne, lahko pa od njega zavisi polom hranilnice. — (N. Kramer.)

— Oče je sinu prvi vzor, ki ga ima vedno pred očmi. S spoštovanjem zre nanj kot prvo avtoriteto, glavo družine, ki se ji udano klanja tudi mati. Njegove moške lastnosti, moč telesa in volje ga mi-

čejo. Strah ima pred njim, sinovski strah, združen z ljubeznijo, ki mu obenem ne ti hrepenenje po istih lastnostih. — P. H. Bren.

— "Jaz Boga nisem nikoli prosil, naj me obdari s častmi, z denarjem, blagom. Vedno le molim in prosim, da bi bili moji otroci goreči kristjani. Trdno upam, da jim bo Bog dal potrebnega kruha, saj itak ni v moji moči, da bi jim ga jaz dal. Moja glavna skrb je, da Bogu in mojim naukom zvesti ostanejo, ker bi jih raje videl v največji potrebi, da od lakote umirati, kakor da bi postali brezbožni ali samo brezbržni v verskih stvareh. Bogu je znano, kako jih ljubim, toda, kaj je to življenje v primeri z večnostjo." — Francoski general Sonye.

— Kraj, kjer lahko najbolj izmeriš značaj moža in očeta, ni njegov urad, tovarna, delavnica ali kraj, kjer se čez dan udeležuje, temveč njegovo domače ognjišče. Tam hodi okrog brez maske, tam lahko iznajdeš, ali je škrat ali angelj, dober vladar ali tiran, junak ali samo hinavska potvora. V koliko je srečen, lahko iznajdeš v njegovem domu, v koliko je pameten, v koliko je človeški. Dom je ogledalo njegovega srca. — N. Kremer.

"Tonče, povej, povej po čem razločiš jablano od hruške?" "Po sadju," se odreže Tonče. "Kaj pa, ko še ni sadja na njih?" — "Se mora pa počakati," modruje Tonče.

mlajših, pa bo dobro vsem: starim in mladim, očetom in sinovom. —

Mladost je norost. — Pregovor, ki ga imajo vseposod na krožniku, kadar je treba oceniti delo mlajših. Deloma je resničen, v kolikor spominja na lahkomišelnost, s katero mlajši gledamo in doživljamo življenje, ki se pred nami odpira, v kolikor navadno podvzemamo svoje delo z ognjem in navdušenostjo, ki ne pozna pravega prevdarka. Ogenj butne v dan. Kaj je ognju na tem, ali koristi ali škodi? Da, mladost je norost, kadar brez kontrole prevzema dela, ki jim ni kos. Norost je, kadar leta krog plamena raznih novih idej, leta in vidi samo luč, ne sluša pa sveta starejših: ne preveč blizu, da se ne opečeš. Norost je, če buta z mlado glavo v zid konservativnosti in hoče podreti na mah vse, kar je bilo, samo to naj bi veljalo, kar se je spočelo in rodilo v mladi glavici. Norost je, če trka samo na svojo gorečnost, na svoje mlado zdravje, na svoj svež razum in na svojo živo kri. Vsemu temu je še treba drugih primesi, da more roditi dobrih sadov.

Pa je mladost tudi blagoslov, blagoslov slehernemu in družbi.

Zato, ker je počelo delavnosti, ognjišče novega svežega življenja, protiutež starostnih bolezni, zdravilo neredni malodušnosti in otrpnjenju življenjskih žil pri starejših. Človeška družba je kakor jezero, če bi ne imelo poleg odtoka starosti tudi pritoka mladosti, bi vsa družba kmalu zgnila.

Dobrota mladosti je dovzetnost za nove misli, nova podjetja. Starejšim nova doba, nova misel, novo delo v duhu časa ne gre tako do srca, ker nimajo več oživljajoče sile mladosti, ki bi jih priganjala. Konservativnost ni pot do novih zakladov, ki jih življenje še hrani v sebi. V življenju je treba vedno novih poti in novih steza in tudi vedno novih ključev, če si hočemo odpreti vrata v zakladnico bodočih dni. Te nove poti starejši ne morejo brž najti, najde jih takoj mladina, ker je v njeni krvi sila, ki hoče novih bližnjic do sreče in blagostanja. Da zopet v podobi govorim: Starejšim so noge odrevenele, mlajši stopajo na njihovo mesto, toda ti mlajši ne bodo šli sto kilometrov ali sto milj nazaj, tja, kjer so starejši začeli. Ne. Kjer se starejši počasi ustavljajo, tam bomo pot nadaljevali in morda ubrali še drugo smer. Mladi stikajo za novimi bližnjicami do cilja. Kdo jim more kratiti to pravico?

Dobrota mladosti je gorečnost. Star potok, ki se počasi zgublja v zemljo, ki je tekom časa zgrešil strugo in se razlil na vse plati v manjše studenčke, morda se je popolnoma izsušil, tak potok mlinarju in žagarju ne bo v dobro. Tudi človeški družbi usihajoča moč starejših ne

da toliko kakor svež potok mladine, ki je ravnokar izpod gore buknil v dan. Samo prave struge mu je treba do mlinskih koles dela in življenja in družba bo imela premnogo koristi. Gorečnost je gonivna sila, ki delo olajšuje, oslaja in zabeli. Kjer ni gorečnosti, ni uspehov, kjer ni gorečnosti, ni sadov. Mislim seveda na pravo gorečnost, ne na slepo, ki vodi v zmedo in pogubo.

Dobrota mladosti je mlado zdravje. To zdravje naj bo pot do ustaljenosti in do stanovitnega nehanja. Mlado vino nima prave moči, obeta pa postati dobro vino tekom let. V mladem vinu se pretvarja sladkor v alkohol, alkohol je merilo moči. Tako se v mladih pretvarja sladkor mladega zdravja v moč, trdnost in neomajnost. Staro vino je dragoceno, čim starejše je, tem boljše je. Večnoma pa ne moreš prav ravnati z njim, prej ali slej se skisa, če prej ne izgine iz soda. Tako je s starimi. Tudi v starejših je še sila, toda ta sila se ne bo mogla dolgo ohraniti. Človeška družba je kakor kletar. Če hoče, da mu klet ne bo prazna, mora računati na nova in mlada vina, na novo in mlado moč, ki dorašča v mlajših...

Izkušnja starih bodi sol delu mlajših, gorečnost mlajših naj bo starejšim zagotovilo, da bodo tudi mlajši dobri zidarji.

Oče za sina, sin za očeta,
dva velika si prijatelja...

MOJ OČKA SO MI REKLI

Moj očka so mi rekli:
Boš stopil pred altar,
mi beri sveto mašo
za prav poseben dar.

Sinov trojico dal je,
naj da to milost zdaj,
da bodo mašo peli
vsi trije še kedaj.

Moj očka so mi rekli...
Jaz sem tako dejal:
Bog dal vam je sinove,
ni pa oblasti dal,

da bi jim pot volili
do svetega neba.
V nebo kot v Rim nešteto
poti in cest pelja...

Drugi pravijo...

Lepota je najbolj kratkega življenja, kjer jo izpostavljaš soncu in zijalom sveta. V vročem soncu vsaka roža preje usahne. — **Indijski pregovor.**

Pisatelj, ki pišejo samo, da bi svoje ime proslavljali, naj bodo tako dobri, pa si naroče telefon, tako bo njihovo ime prišlo v **telefonsko knjigo**. Bo volk sit in ovca cela. Oni bodo imeli svoje ime v knjigi, nam se pa ne bo treba mučiti z neslanostmi njihovega peresa. — **Na enem programov na radiju.**

Samo norci mislijo, da z vpitjem kaj prodaja. Tisti, ki najbolj vpije, najmanj prodaja, ker ljudje vedo, da laže. Poštena roba se sama hvali. Taki kričači so kakor šef našega restavrant, ki hoče s poprom, soljo in dišavami pokriti neokusnost svojih riht. — **D. J. Mukerji**, indijski pisatelj.

Ljubezen je kakor živo srebro. Imej prste razprte, bo ostalo srebro v dlani, kakor hitro pest zapreš, bo vsa srebrna kovina skočila z dlani skozi tvoje prste na tla. Tako tudi ljubezen. Zapri svojo roko ubožcu in pomoči potrebnemu, pa bo šla tvoja ljubezen rakom žvižgat... — **Z radijskega programa.**

Poslušaj raje, kadar tvoj sosed molči, takrat ti bo povedal več z svojim molkom, kakor pa takrat, ko mu besede lijejo iz ust kot lava. — **Indijski pregovor.**

TRI ZGodbice o OČetovi HIŠICI

Iz drugih listov.

● John Howard Payne je znani ameriški komponist, ki je pa umrl brezdomec v daljnem Tunisu, kjer ravno sedaj naši ameriški vojaki pišejo s krvjo zgodovino novodobne Amerike in novodobnega sveta, ki naj bi v njem imela zopet očetova hišica veljavo.

Ta človek umetnik je napisal opero, ki je danes več ne uprizarjajo, ker baje ni bila umetniško preveč globoka, samo drobno pesmico si je ameriški narod prihranil, ki jo poje ob vsaki priliki, največ kot zadnjo prireditveno pesmico ob plesih. Vsaka taka zabava se konča z znano:

"Home, sweet home . . ."

Daleč od svoje domovine je romal človek komponist, z bolečo rano v srcu, da nima doma. Izgubljenec je bil. Lep večer je v Evropi blodil po neki vasi, kar sliši lepo pesem, tako lepo, da mu je v srce segla, odmev pesmi ga je pripeljal do drobne hišice med zelenimi vrbami, hišice tako ljubke, da se mu je stisnilo krog srca. Hrepenenje brezdomca po tistem, mirnem domu, ki ga je nekoč imel, pa izgubil. V hišici je videl družino zbrano krog svojega očeta, ob oknu je pa deklica, menda najstarejši otrok, igrala na klavirju.

Spal je tisto noč v parku; kje drugje bi bil mogel spati, saj je bil brezdomec. Kaj pravim: spal je? Ni spal, v duhu je skldal novo pesmico.

Pesmico: Be it ever so humble, there is no place like home. (Naj bo še tako drobna, hišica je očetova . . .) In to pesem je naslovil: Home, sweet home in jo vstavil v svojo manj posrečeno opero. Opera je doživela poraz, pesmica je pa ostala z narodom in bo menda večno ostala.

● Cel okraj se mu je čudil, kako more pri vsej svoji zdravniški praksi tako skrbeti za otroke, da se mu noben ne pokvari. Spočetka so vsi res iz srca želeli, da bi se mu mogla najti nova žena mesto prve, ki jo je prerano zgubil, z novo ženo pa tudi nova mati otrokom.

Pomilovali so ga. Bil je dober in vesten in točen zdravnik, zato so ga pomilovali.

Kakor so ga v prvem letu nesreče pomilovali, tako so se mu v naslednjih letih čudili, kako more nositi breme krušnega očeta in zlate mame vzgojiteljice obenem.

Otroci imajo vsak svojo obleko, vedno snažno, vedno zašito. Res je, da že večje hčerke šivajo, toda saj veste, kaj je mladina dandanes.

Gredo vsi lepo v cerkev in k sv. zakramentom, spoštujejo očeta, da je kar zavdati treba gospodu doktorju, nikdar ne slišiš nobenih pritožb ali nemira v hiši.

Otroci pravijo, da še celo skupaj zvečer vsi molijo. Naše pa kar ne moreš skupaj spraviti za nobeno stvar, smo že poskusili. Ne gre, pa ne gre. Da bi nas pa spoštovali, svoje starše, tega še manj. Tak je danes svet.

So govorili ljudje.

Nazadnje se je mož Irec okorajžil in vprašal zdravnika:

Kako to vse zmorete? Predvsem odkod to, da vas otroci tako spoštujejo in vse za vas naredijo?

Zdravnik, čeprav je bil zdravnik, je dal krščanski odgovor:

"To vendar ni nobena težkoča."

Četrte božje zapovedi se tudi jaz držim. Otroke spoštujem in oni mene. Poleg četrte pa se tudi vseh drugih devet zapovedi držim. Kadar molimo, sem jaz prvi, ki začnem, drugi kar z menoj molijo; kadar gremo v cerkev, jaz prvi grem, drugi mi samo slede.

Dobri odgovor dobrega očeta.

● Oče-kmetič se je naveličaval svojega doma. Pomenil se je z svojo ženko in tremi sinovi, da je pravzaprav sit svoje hišice in posestva in se bo preselil v mesto.

Žena je pritrdila: saj res ni nobene lepote tod okrog, sama skrb vsepovsod trka. Sinovi so bili pa tudi veseli in so priganjali očeta: hitro se peljite v mesto in tamkaj dajte v časopis, da je vaša farma na prodaj.

Brez oglasa ne bo šlo.

Oče je z sinovi najprej stopil k učenemu notarju v mestecu in ga prosil, naj mu sestavi kratek oglas, da je njegova farma na prodaj. Notar je bil seveda pri volji. Taki gospodje so pri volji vse storiti zate, kadar gre za malo cvenka.

Čez dva dni res pride časopis. Na četrti strani je bil oglas. Starejši sin je na ves glas bral:

Na prodaj je farma v tem in tem kraju.

Košček božjega sveta, kjer bi sam Bog prebival, če bi ne imel nebes in če bi že vsa zemlja ne bila njegov dom. Dal je pa temu koščku sveta toliko lepote, toliko naravne toplote, da bi morali ljudje, ki imajo v mislih kupiti kedaj tako posestvo trumoma vreti, da si jo kupijo.

Dom je lepa hišica, v katero je prodajalec posestva položil vse svoje znojne kapljice, kamor je prejšna mati vlila velik del svoje ljubezni in ga okrasila tako, da ga kar vidiš, kako vsepovsod njeno srce gleda v prirodo, iz ljubkih okenc, vrat, še izpod strehe. Polja, njive, travniki so obdelani, ker so na njej delali trije sinovi za skupno ognjišče in skupno bodočnost. Kratko: posestvo je prostorček, kjer je živelo četvero dobrih duš in ta dobrota še veje iz vsakega koščka te čudno-krasne grude. Poleg tega je zraven hišice še drobno jezerce, ki se v soncu in odsevu neba svetli kot samo božje oko...

Bere sin, bere, bere... Oče gleda, mati gleda, oba sinova se čudoma spogledujeta, nazadnje udari oče po mizi in pravi:

Deset dolarjev sem plačal, zato, da sem zvedel, kako lep mi je dom, pa mi jih ni žal. Ne bom jaz prodal tega koščka božjega sveta.

Pritrdila mu je z jokom mati.

Pritrdila sta mu z smehom hvaležnosti oba sinova.

Tretji sin se je pa takoj spravil na delo in dal oglas o domu očetovem v okvir.

Baje še danes visi v glavni sobi očetove hišice.

ČUDNA STAVA

Aleks. Urankar

REGRAT ni slovenska beseda, pa jo vsak Slovenec pozna. Te pomladne dni je kar veselje gledati naše ljudi, kako hite ven, da si nekaj te božje trave naberejo. "Je dobra za zdravje in vse druge bolezni," mi je dejal slovenski oče oni dan. Pristavil sem: "Malo je pa tudi slovenska navada, ali ne?" — "Da, je, je, pa tudi drugi narodi poznajo to žlahtno rastlino," mi je vsek v besedo ter me slovesno pogledal, da sem pri sebi mislil: čemu pa kar naenkrat ta slovesnost v očeh...

Že v prihodnjem trenutku se je ta slovesnost razlila v vprašanje: "Gospod pisec, ki imate toliko s peresom opraviti, bogve, če bi mogli Vi tudi o svojem očetu take besede postaviti, kot ste jih zadnjič v pesem zvezali za svojo mater?"

"Ej, nevoščljivost me grize, malo pa tudi užaljenost. Veste, ljudje smo vsi in očetje časih čutimo, kot da bi bili za peto kolo pri hišni šajtergi, posebno kadar pride dan mater. — Je vse lepo, mater slavim tudi jaz in cenim njeno dobrotljivost in požrtvovalnost, ujeda se mi v dno duše misel; saj pa tudi oče ni pri hiši za počen groš."

A, a, a. — Kakšna nečedna beseda," sem ga pokaral, v srcu sem pa kar čutil, da je hotel govoriti v imenu vseh očetov, ki časih res kar z užaljeno nevoščljivostjo gledajo slovesnost materinega dne.

"Tako je, gospod pisec," mi je potegnil te misli iz duše: "Res je, da so tudi nam dali poseben dan, toda noben dan očetov vsakega mojega leta ni prišel delj kot do ovratnice, kravate. — Ni pa ni tiste sproščene toplote otroškega srca, ki se kaže na materin dan. Jaz bi imenoval očetov dan — dan kravate. Počutim se vsak očetov dan kot domača mucka, ki ji pentljo okoli vrata ovi-jejo, da se z njo zabavajo po hiši."

Tolažil sem ga: "Menda pa niste tako otroški, če ne otročji, da bi dobri mamici zavidali malo slave, je pa le res, da mamica tri vogale hiše pokonci drži. Narod tega ni kar tako zapisal med svoje pregovore."

Tedaj je zamahnil z roko: "Razumem, razumem, naj ji gre vsa slava, saj jo zasluži. Začel sem ta pogovor le, da bi vas zdržil. Hotel bi zvedeti, ali bi mogli tudi o svojem očetu kaj lepega napisati, kot ste napisali v belem pismu mamici. Šel bi stavit z vami, da bi tega ne zmogli."

"Stava? Za kaj neki bi stavili?"

Ko mi je videl resno voljo v očeh, mu je pa bilo menda že žal. Zato sem ga hitro zagrabil:

"Ni mi za stavo, misel za prihodnjo število lista ste mi pa le dali, pa še o svojem očetu bom napisal, o svojem očetu, ne da bi ga hvalil, — pravijo, da ni po pravilih, če o svojih govoriš —, le, da bi vam ugodil in še morda komu drugemu med očetmi, ki bi utegnili imeti iste misli kot vi: da so očetje le za zapeček, troti v panju človeških čebelic, kjer gre vse brnenje in petje in veselje roja kraljici-matici . . ."

Tako se je rodila zgodba, oziroma venček spominov o očetu.

V pesem je nisem izlil, ker me je rojak, ki je prišel po regrat, tudi to dejal, da pesmi nima rad, ker so prekratke, ker premalo besed imajo in mora človek prehudo misliti. Misliti se ne da, če delavec truden prime list v roko in hoče oddiha v slovenski besedi in slovenskem čitvu. Truden od dnevnega dela pride, pa hoče lagoden kotiček v domu, priproste novice in lahke zgodbe tu in tam . . .

Očetov dan smo imeli v naši družini sleherno leto. Očetov dan, ki je bil dan posebnega razodetja za nas otroke. Razodel se nam je oče v svoji veliki dobrotljivosti, nežnosti in zanosu. Priprave na ta dan so bile izredne. Že mesec dni preje nas je mamica opozorila na očetov god. Vsaka piščalka v družinski orgljici, — družinske orgljice je oče imenoval nas otroke —, je morala biti pripravljena s posebno kratko pesmico — deklamacijo. To je bilo glajštanja in spominskega dela. Kadar je oče bil na delu — po dva dni ga ni bilo doma, bil je železničar —, so bili večerne ure — trenutki težkega truda za nas; mamica je vzela deklamacijsko knjigo v roke; kje so

dobili knjigo, ne vem; to vem, da je bila slovenska in že precej oguljena, — in pričelo se je piljenje in glajenje. Zato mi je ta očetov dan tako v spominu ostal, ker je dal mojemu spominu največ vaje. Vseeno smo imeli ta dan radi, ker smo vedeli, da je bil oče deklamacij posebno vesel. Spominjam se, da je tudi on vselej hotel pokazati, kako svež mu je spomin. Ko smo mi končali, je pa on začel deklamacijo o starem gradu, o zakletem samostanu in druge povestne pesmi. Iz svojih šolskih let jih je znal. Najraje je imel Aškerca. Ne vem, ali zato, ker je bil Aškerc le uro in pol hoda od očetovega doma rojen, ali je njegovemu učitelju bil Aškerc poseben ljubljenelec. Dobro se še spominjam, da je rad svojo najmlajšo hčerko poljubil z Aškerčevimi besedami: "Bledolična gospodična". Ko smo vsi končali svoje deklamacije, so prišli na vrsto njegovi darovi. Znamenje, da je vso to slovesnost pričakoval. Največ je dal tistemu, ki je najbolj gladko svojo pesmico povedal. Da sem bil jaz redkokedaj med temi prvimi, vam takoj povem.

Hvaležen sem materi še danes za ta očetov dan vsako leto, ker je bila prva, ki mi je vzbudila v srcu smisel za slovensko besedo in domačo pesmico. V onih dneh že sem prvič poskušal pesnikovati, ali bolje: prodajati tuje pesmice za svoje, samo predelati ali pokvariti sem jih moral nekoliko, pa so za moje veljale . . .

Na očeta sem bil zelo ponosen v svojih mladih dneh. Tako ponosen, da se mi je zdel kakor premnog junak, o katerem smo brali v šolski čitanki. Ta ponos nam je vlil tudi sam z svojim večnim povdarjanjem, da je oče gospodar pri hiši, da je glava. — Mamica ga je seveda časih malo po strani pogledala, kar pa on ni imel rad. Najraje nam je pripovedoval zgodbo svetopisemsko o Jožefu in Jakobu, kako je Jože spoštoval svojega očeta in kako je Jakob sinčka ljubil ravno radi tega: da mu je še posebno obleko napravil, lepšo mimo suknjičev za druge sinove. Tudi zgodba o Noetu in treh sinovih mu je bila večkrat na jeziku, vselej jo je končal z resno pripombo: nikdar o očetu ne govoriti, da tudi vas ne bo Bog

kaznoval, kakor je Kama, da mora sedaj kot črni zamorec hoditi po svetu proklet od očeta in Boga . . . Kadar vidim zamorca, se spomnim svojega očeta in njegove otročje zgodbe. Kaj bi neki rekel sedaj, če bi bral te moje vrstice. Ko ga tako pred drugimi razgaljam . . .

Pravim, da sem bil ponosen na svojega očeta in ta ponos sem najbolj pokazal s tem, da sem hotel svoje korake umeriti po njegovih, kadarkoli sva skupaj po cesti šla. V največjo zabavo njemu samemu seveda, ker sem moral zgledati kot droban zajec, ki z velikanom zajema cesto pod noge . . .

Spominjam se nauka, ki mi ga je ob neki taki priliki dal:

Dečko ima drobne noge, oče velike korake. Če bi oče po tvoje stopical, bi bil smešen, ti pa si tudi zabaven, ker hočeš po moje hoditi — tako je Bog dal vsakemu svoj korak, da v svojih lastnih stopinjah speši do neba. Dober nauk, samo malo preučen za otroka, šele v odraslih letih sem ga doumel.

Kadar je h krstu nesel novega pogančka, je bil posebno dobre volje. Pri naši hiši je bila navada, da je vsako leto pripeljal postiljon droban sodček z žlahtno rumeno kapljico. Že to je bil dan posebne zanimivosti za nas otroke. Imel je oče v kleti svojo posebno kislico za navadne kisle dni, kakor je sam povdarjal. Sprešal je to vince sam iz svoje Izabelce, ki jo je dobil od svoje brajde na vrtu, sodček z zlatim vinom pa je bil pripravljen za "sledke" dni. Taki sladki dnevi so bili n. pr. dnevi obiskov. Naj je prišel stric Janez ali stric Karel ali kak duhovni gospod, potem je prišel na mizo Ljutomercan. Najbolj sladki dan je pa bil dan krsta. Takrat je sodček skopnel do dna. To smo dobro vedeli, da bo vinski sodček šel od nas, kadar je nov sodček božji-otrok prišel k hiši. Tak dan je bil oče tudi tako slovesen, da je napravil govoranco povabljenim, ki se je vedno končala z slovensko poskočnico: "Kolikor kapljic, toliko let, Bog daj mamici živeti . . ." Še to naj zapišem o krstnem dnevu, da je prav rad oče zapiskal na svoje orgljice, ko je bila slavnost končana. Hotel je menda

zapeti v čast svojim družinskim orgljicam. Tudi nas je postavil v vrsto vse, kar nas je že bilo piščalk in nas zmeril ob stožeru vrat in še celo mero v les urezal. Stožeri vrat so bili polni urezov, kar ni bilo lepo pravzaprav, ker hiša naša ni bila. Lastnica hiše je bila železniška kompanija. Kako se je zagovarjal, ko je po 25 letih bivanja v hiši selil mamico in vse svoje v novi dom, ne vem, ker sem takrat jaz že sv. Frančišku služil.

Dobro se spominjam, kedaj me je prvič butnil v rebra, da me je pošteno zbolelo in sem bil zelo hud nanj. Kaj vem, kaj sta z materjo imela. Mamica je bila jezna, pa še zelo nevoljna. Kregala se je nekako tako-le:

"Cele tri dni te ni bilo doma, pa še sedaj, ko smo te vsi pogrešali, je tvoje prvo vprašanje: Kako je trta na vrtu? Če je kdo že kaj grozdja pokradel? Ti in tvoja brajda. Kaj si brajdo ženil? Tak pusti no ta vrt in se malo z nami pogovori, pa jutri zjutraj pojdi in svoj vrt pozdravi, saj ti ga ne bo noben odnesel."

Prišle so besede, ne preveč pikre, pa dosti jedke.

Mi otroci pa takoj na materino stran, vsaj jaz sem se hotel postaviti za materino pravico, da ima očeta pri sebi, kadar je doma.

Takrat me ostro pogleda. To moram povedati, da je imel bolj oster pogled kot učitelj v šoli, ki so ga bile same oči, kadar je bil jezen, učitel je dobil od nas učencev ime "lintvern", — in pošteno me je dregn timer oče, da me še danes zaboli, kadar na to pomislim. Saj sem se vendar za mater postavil. —

Najbolj čudno je pa bilo to, da še mati naše obrambe ni hotela; zagrmela je: "Ne vtikajte se deca v najine stvari, spat." —

Drugo jutro je že spet sonce sijalo. Prišel je oče od maše in predno je zajel žlico žganjcev — zajutrek moj skozi prvih štirinajst let življenja, je poljubil mamico na čelo.

To se nam je zdelo čedno. Čudno pa tudi, ker smo vedeli, da se bo vsaj vsak mesec enkrat ista zgodba ponovila . . . Meni seveda ni povedal, zakaj me je butnil.

Hud sem bil na očeta tudi takrat, ko mi je hotel razložiti, kako velikega pomena je ljubezen do očetnjave. To so nam sicer tudi v šoli razlagali, da je treba sedaj v vojni domovju pomagati do zmage. To sem še priznal, ni mi pa šlo v glavo, da bi moral svojih sto kron, ki sem si jih prištedil z ministriranjem, težkim delom — verjemi ali ne — (peterim duhovnikom sem stregel vsako jutro, od četrte do sedme), da bi moral svoje prihranke dati cesarju za vojno posojilo. Jokal sem, jokal, da je bilo treba nazadnje spet ostrega pogleda — palice ni mnogo rabil oče —, predno sem se udal. Tako je šlo vse, kar sem prištedil, po vodi. Boš verjel, če ti povem, da mi še danes od tiste ure naprej ni nobeno spoštovanje do denarja v srcu, nikdar ga nisem imel, nikdar ga ne bom imel. Ne, da bi ga ne hotel imeti, toda kadar ga dobim, razproستم prste, da mi takoj zleze iz dlani . . . Samo goldinar sem si lahko prihranil, to je bil goldinar, ki sem ga prejel od Dr. Antona Korošca. To je bila menda posebna čast za očeta, da je Korošec tolar bil tudi pod našo streho. V Korošca je verjel oče kot v pol-boga.

Delo očetovo za Korošca med svojimi sotovariši železničarji je prineslo nam v družini mnogo žalosti. Nemške sosedice so sovražile mater, nemški in nemškutarski paglavci so pa pridno kazali nam slovenskim otrokom moč svojih pesti in nog. Ene take praske se posebno dobro spominjam. Prišel sem domov s sklobučkom polnim nemških pljunkov. Oče je bil slučajno doma. Mati se je jezila na nemško kulturo in vgojo, oče je pa mirno dejal:

“Vgoja, da. Čim bolj nas pljujejo, tem bolj se nam v srce zasaja ljubezen za slovensko stvar. Pljunek je nazadnje dobrota. Če bi nas Nemci ne preganjali, bi morali preje šli za onimi, ki izdajajo svoje rojstvo, svoje ime in svoj jezik.”

In je še pristavil:

“Da mi noben od danes naprej ne zine več nemške besede pod mojo streho.”

To svojo ljubezen do madžarskih in nemških gospodarjev je prav rad pokazal na

svojem delu. V domovini je bil v tistih časih konduktar-vlakovodja, imel je glavno besedo. Slovencem je oče pridno postregel z lepšim prostorom na vlaku, Nemcem in Madžarem je imel pa na piki, ni jim rad ustregel želje, da bi jim dal predprave, ki so jih sicer vedno zahtevali. Lepi dan mu je madžarski oficir nastavil revolver na prsa in ga skušal z silo pregovoriti, da mu mora dati mesto, ki ga je odkazal nekemu duhovniku. Oče se ni udal. Na prvi postaji je oficir zahteval očetovo aretacijo. Konfiniran je pa bil samo tri ure, če se prav spominjam zgodbe. Pripovedoval je pa tudi tisti večer, da je bil revolver k sreči prazen, če ne bi morda ne imeli več očeta. Slišal sem tudi od brata, da je oni dan napravil obljubo, da bo ves denar, ki ga je dobil za napitnino, nesel v puščico pri Frančiškovem altarcu. Da ga bo zanaprej varoval nezgode. Ko sem to slišal, sem bil seveda hud. Toliko gospodarski sem bil, da se mi je zdelo, da ni bilo treba vse napitnine obljubovati svetniku, polovica ali četrt bi bila dosti. —

Piskri in ponve so igrali posebno vlogo dvakrat na leto. Ne da bi bil moj oče kuhar. Ne, tega nisem videl nikoli, dasi se je rad smukal okoli peči, kadar je mati kuhala ter vihal nasek. Posebno, kadar je napravljala neko posebno pečenko, ki jo je imel zelo rad. Ker sem pri pečenki, naj to povem, da nam ni nikoli privoščil veliko mesa, torej tudi te pečenke nismo bili nikoli deležni. Kdo mu je dal to misel, da je meso škodljivo za otroke, ne vem? Že kak staromodni zdravnik, ki mu je dal zopet posebno mesto na vlaku in se je zdravnik z svojimi zdravniškimi sveti očetu hvaležnega pokazal, na našo škodo seveda. Še v Ameriki sem se spominjal na očeta in njegovo pečenko pri neki moji zdravniški preiskavi, kjer mi je zdravnik ameriški dejal, da mi manjka proteinov v telesu, (proteini so redilne sestavine mesa, nujno jih rabi vsak človek — to pripombo priprostejšim bralcem te moje dolge “očetijade”). Na očeta sem zvrnil krivdo, da se mi nikoli niso slinice cedile po mesu ali vinčku. Da, tega tudi nisem povedal v zgodbi o vinskem

sodčku, da je oče sovražil pijance in je nas dobro vzgajal v abstinente s tem, da nam tudi kapljice ni nikoli dal. Za odrasle vino, za otroke mleko. Ne bi hotel reči, da ga nam zato ni dal, ker bi sam potem dosti ne imel, tega ne bi mogel reči, ker nam je sadja, fižola, žgajncev, mleka in vseh drugih nedolžnejših želodčnih dobrot privoščil čez mejo.

S piskri sem začel ta odstavek. Naj se povrnem k njim. Dejal sem, da so dvakrat v letu igrali posebno vlogo. In sicer mirovnega sodnika. Kadar je bila mamica le preveč huda na svoje nemške sosesde, na vojsko in vojno mizerijo in druge potrebne in nepotrebne križe, je pa oče piskre in ponve vzel in začel ploskati z njimi in prirejati domačo godbo, v katero je potem utonila mamina jeza ob burnem njenem smehu in splošni zabavi nas otrok. Enkrat se je celo drznil zapeti po svoje: "Naša mama iskerca, jedla sok iz piskerca."

Oj ta naš oče.

"Nagle in neprevidene smrti reši nas, O Gospod — Očenaš . . ." S tem so se končale litanije njegovih očenašev, ki jih je bilo precej, kadarkoli je molil pred jedjo ali po jedi ali kadar nas je na skrito nevoljo našo gnal k skupnemu rožnemu vencu zvečer, kadarkoli je bil ob večerih doma. "V čast sv. Florijanu — očenaš, da bi hišo varoval ognja, pa še duše naše peklenskega ognja." — "V čast sv. Duhu za tolažbo duše — očenaš" (on je po starem rabil besedo "troštanje" za tolažbo). — "Za duše v vicah, pa za najbolj pozabljeno dušo posebej — očenaš." — Pa za naše rajne sorodnike, dobrotnike, prijatelje in sovražnike — očenaš. Ni bilo konca in kraja molitve. Časih je ta ali oni očenaš spustil, nikdar pa ni opustil očenaša za varstvo pred naglo smrtjo. Znamenje, da se je nagle smrti bal. Tudi je časih, kadar je bil doma, pogledal, na kateri strani telesa otroci leže. Na srčni strani ni smel noben ležati, da srce ne trpi in nagla smrt ne pride. Veste, kje sem se te čudne navade očetove spomnil. Zadnjič, ko sem slučajno med mašo pozabil dihati in so me iz cerkve — nesli. Takrat sem tudi jaz molil: "Nagle smrti re-

ši nas, o Gospod." — Bogve, če se je očeta in njegove bojazni spomnil brat duhovnik v slovenski domovini, ko se je s puško strojico naslanjal nanj germanski divjak po nesrečnem izgonu iz brežiškega samostana. Morda je očetov očenaš po dolgem času našel svoj odziv, da smrtna krogla le ni bila upihnila bratu življenja, dasi je bela ženka smrt blizu bila.

— — —

Najbolj sem se zameril svojemu očetu ob priliki, ko se je postavil za mladostno čistost. To navado je imel, da se je čutil poklicanega, da dejansko pomaga odvracovati mladino od hudega. Pod našim oknom si je mlad parček večkrat mesec ogledoval, v luči meseca pa dejansko pel pesem o "mačku, ki je ljubico imel . . ." Oče moj, ne bodi len je pa lep večer polno skodelo vroče vode zagrabil in jo z vrčem vred pogнал skozi okno z namenom, da bi parček ohladil. Sledila je kletev pod oknom, sovražna grožnja . . . Oče je zarogovilil: "Ne bote pod mojim oknom luni prepevali . . ." Tedaj se postavim jaz za mladost in luno. Oče: "Tiho, kaj ti veš, kaj je to, jaz vem, kaj delam, spravi se mi!" Jaz pa modro nazaj: "Kako ste pa neki vi našo mamico dobili?" Beseda je bila zanj kakor oster nož. Danes bolje vem, kako je ta nespačetna in mladostna iz mojih ust bridko zadela . . . "Ko boš starejši, ti bo žal te besede," je dejal, ali nekaj podobnega in tiho odšel. Že mnogokdaj mi je bilo te mladostne besede žal. Prosil ga pa zanjo nisem odpuščanja nikdar. Ne vem, zakaj ne. Menda si nisem upal načeti to skrivnost, ker bi morda znova zbolela. Sin, pa je tako mislil o očetu.

— — —

Najbolj sem pa jaz zameril očetu, vsaj za dober teden, ko je kot pridigar privandral v neko našo družbo dolgo pot od doma. Vojak sem bil in vojaki smo priredili zabaven večer nekje. Prijatelji in prijateljice so bile navzoče. Nič ni nerodnega v tem. Veselih ljudi je Bog vesel.

Oče pa se kar naenkrat pojavi v družbi nas veselih ljudi, pristopi k meni in pravi:

"Prišel sem, da te spomnem, da boš čez

dobro leto novo mašo pel. Če boš priden seveda."

Veste, kako je, če je oče siten kakor prenežna vest. Nisem se dobro počutil tisti večer, bil sem res na očeta jezen. Tako javno se ne opravljajo očetovske dolžnosti, sem pri sebi dejal.

En teden ga nisem videl.

Teden je sicer zacelil zamero, mislim pa nanjo mnogokdaj, z lažjimi očmi seveda kot sem jo tedaj.

Takega očeta nam je Bog dal.

— — —
 "Šiba novo mašo poje —." Tudi ta pesem je imela dobrega abonenta in pevca v mojem očetu. Ni je rabil mnogokdaj, morda premalokedaj, toda kadar jo je rabil, je morala vedno biti nova maša zraven. Prvenec sem bil in obljubljen Bogu za altar, ba je še predno sem zagledal luč sveta; kar seveda ni prav. Vsak je svoje sreče kovač in starši jo lahko začno kovati otrokom, dokuje naj pa železo otrok sam. Toda to omenjam le v zvezi z šibo. Kadar je prišla ta ceremonija na vrsto, je bilo vse dokaj slovesno. Dvakrat se je morda zgodila na leto. Samo takrat, kadar se je dosti nabralo, pa tudi le takrat, kadar je bil oče dobre volje. V vsaki priliki, kadar bi morala šiba peti, je samo dejal: prišel bo čas računa. Kadar je prišel čas računa, menda je morala mera biti prepolna, on je že vedel, kdaj je bil ta čas, je sklical vse mlajše in kakor me je večkrat predstavljal kot svojega namestnika pred mlajšimi, češ, da sem od Boga postavljen, da v slučaju njegove smrti za druge skrbim, za vse, mater in deco — (to mi je vselej dalo gloriolo oblastnosti pred drugimi), tako je tudi ob teh računskih dnevih postavil mene za zgled drugim. Šibo sem moral sam prinesiti, si sam pristaviti stol in vse druge formalnosti takega računa opraviti, med tem ko so drugi lepo gledali in "prvenca", pomilovali, ta ali oni morda tudi kaj privoščil, saj veste, kako so bratje in sestre! Po obredu sem moral šibo poljubiti in oče je slovesno končal z svojo staro pridigo, kratko, pa jedernato: šiba novo mašo poje . . .

Smejem se danes očetu in spet pravim: takega nam je Bog dal.

Z regratom sem pričel to črtico in s pomenkom o stavi. Še več takih zabavnih bi lahko napisal na račun očetov, pa je dosti o njem zaenkrat. Saj bi tega morda nikdar ne napisal, ko bi vedel, da bo kedaj sam bral te vrstice. Tolaži me zavest, da te številke lista bral ne bo, ne more čez morje. Če se mu je pa kaj hudega zgodilo v vojni, se mi pa itak z nebes smeje sedaj, tukaj ob mojem pisalnem stroju. — Radoveden sem, če bo mojemu slovenskemu rojaku ta črtica o očetu všeč. Tudi če mi stave ne da, sem vsaj svojemu očetu dal poklon in morda še drugim očetom, ki časih tožijo, češ, da se jih otroci ne spominjajo kot se spominjajo matere.

Vse besede, ki sem jih zapisal, niso bile zapisane, da bi se z svojim očetom hvalil. Saj ni bil ravno najpopolnejši oče. Zavedal se pa je svojega očetovstva in zavedali smo se ga mi otroci.

Še danes se ga zavedam in

Boga hvalim, da mi je dal očeta,

priprostega,

krščanskega,

takega, na katerega se ne bom mogel izgovarjati, kadar pridem do svojega zadnjega računa pri Očetu v nebesih, češ:

Slabega si mi dal očeta, slab otrok prihajam k Tebi.

OČETOVA NAPITNICA

V imenu Očeta —

varuj nas Bog
gorja in nadlog.

V imenu Sina —

Kristus kaže naj
nam bližnico v raj.

V imenu sv. Duha —

sila njegova prevzemi
mladike našega srca.

Mošt božji je naša kri,
v sodu življenja počasi zori,
ko bo v vino zavrelo
naj sveto veselje človeštvu rodi.

OČE POSEBNE SORTE

K. Meško.

FRANCEK je bil najstarejši sin trdnega gruntarja. Bil je bistre glave in urnih rok, zato ga je oče na tihem izvolil za svojega naslednika. Mati pa s Franckom ni bila tako zadovoljna kot oče. Preveč trmast in samoljuben se ji je zdel. Najbolj mu je zamerila, ker svojih bratcev in sestic ni maral. Šele dvanajst let je imel za seboj, pa je raje opravljal najtežje delo, kakor da bi varoval bratce in sestrice.

Nekega poletnega popoldne je mati šla na polje žet pšenico. Naročila je Francku, naj skrbno varuje otroke. Francek se ji je odločno uprl, a mati je vztrajala pri svojem sklepu. V Francku je vse kipelo od togote. Najraje bi bratce in sestrice po vrsti pretepel, pa si tega ni upal, ker je vedel, da bo ga zatožili očetu. Oče bi zvečer hudo obračunal z njim. Zato je otrokom naročil, naj se lepo igrajo na dvorišču, on pa jim nabere sliv in hrušk.

Otroci pa kar niso mogli biti pri miru. Počasi, počasi so odkoracali za Franckom, ki je zlezal na streho skednja in odondod obiral vejo, polno sliv. Otroci so pod drevesom hrepeneče čakali, kdaj jim Francek vrže sladke sadeže v naročje. A čakali so zaman. Francek se je hotel sliv najprej do mile volje najesti sam. Otroci so nazadnje izgubili potrpljenje. Drug za drugim so zlezli na streho in začeli sami trgati slive z drevesa.

Francek je bil sliv kakopak najprej sit. Naveličal se je obiranja in splezal je prav na vrh strehe, da bi drugim pokazal svoje junaštvo. Odondod je razigrano zaklical:

"Kdo si upa za menoj?"

Otroci so hoteli dokazati, da tudi oni niso od muh in začeli so lezti po strehi navzgor. Na vso moč imenitno se jim je to zdelo. Kmalu so bili vsi, celo triletna Metka, na visokem slemenu.

Mlajši otroci so nekam v strahu gledali navzdol, ko pa so videli, kako varnega se v tej višini čuti Francek, so tudi sami postali bolj korajžni.

Ko je Francek predlagal, naj zavriskajo, so se kar skušali, kdo bo zavriskal glasneje. Tako so se čisto udomačili na strehi, da jih kmalu ni bilo več strah globoke praznine pod seboj.

Francek in desetletni Jožek sta začela ugibati, kaj bi še storila, da bi ju drugi bolj občudovali in zavidali. Jožek je nenadoma začel plezati po strehi navzdol, vmes pa je kričal na vse grlo:

"Halo, kdo bo prej spodaj?"

Francek ni hotel zaostati za Jožkom in ročno se je spustil za njim. Kmalu bi ga bil dohitel — tedaj pa se je zgodilo nekaj hudega.

Jožek je hotel Francka prehiteti in spuščal se je zmerom hitreje po strehi. Pri tem je gledal samo navzgor in ni vedel, kdaj mu je zmanjkalo strehe pod nogami. Telebnil je z obrazom na velik kamen in negibno obležal na tleh. Kri mu je curkoma lila iz široke rane.

Otroci na strehi so zajokali. Francek pa je začel klicati na pomoč. Sosedje so trumoma prihiteli na kraj nesreče. Močili so Jožka z vodo, da bi ga zbudili iz omedlevice.

Zdajci je Francek, ki je še zmerom čepel na strehi, opazil, da teče sosedov sin po njegovega očeta in mater. V hudi slutnji je splezal spet na vrh strehe.

Oče in mati sta kmalu vsa prestrašena prihitela s polja. Mati se je z obupnim krikom vrgla na ubogega Jožka in bridko zahtevala. Oče pa je grozeče pogledal na streho in zaklical Francku:

"Pri priči mi pojdi s strehe!"

Francek ga ni ubogal. Nemo je sedel na slemenu in očetu niti v oči ni upal pogledati, tako težko vest je imel. Ko mu je oče spet grozeče zaklical, naj spleza na tla, je zajokal:

"Ko se vas pa tako bojim! Dobro vem, da me boste natepli."

"Natepel te ne bom, pač pa bova drugače obračunal," je zaklical oče.

Sosedje so dvignili Jožka na nosilnico in ga naložili na voz. Oče je vzel vajeti v roke, pognal konja in naročil materi:

"Francek nocoj ne dobi večerje!"

In je res ni dobil. Bratci in sestrice so se mastili z ajdovimi žganci in mlekom, on pa je požiral grenke solze, ki so mu polzele iz oči ...

A kazni s tem še ni bila končana. Vse dni, ko je bil Jožek v bolnišnici, nihče izmed domačih na očetov ukaz ni smel prijazno pogledati Francka. Materi se je Franček že kar zasmilil in kar bolelo jo je pri srcu, da mu ni mogla pomagati. Oče je namreč trdo ukazal, da Francku ne sme dati nobenega priboljška pri jedi. Tudi sestricam se je Franček začel smiliti; naskrivaj so si marsikaj pritrigale od ust in prihranile za žalostnega bratca. Najhuje pa je bilo za Francka, da je moral od ranega jutra do poznega večera delati na polju.

Ko se je Jožek vrnil iz bolnišnice, so za Francka spet prišli boljši časi. Oče je postal prijaznejši, še bolj pa mati, ko je videla, kako skrbno Franček streže Jožku. Poslej bi bil Franček prav rad ostajal doma in se z bratci igral, a oče mu tega ni več dovolil. Moral je poslej delati le na na polju.

"Mladostne neumnosti si zdaj kar iz glave izbij!" mu je trdo rekel in nekoliko mehkeje pristavil: "Če hočeš na mojem gruntu postati gospodar!"

ŽALOSTNA METKA

ŠE preden je Metka zagledala luč tega sveta, je njen oče odpotoval nekam daleč v tujino, od koder se ni več vrnil. Mati je šivala dan za dnem, dostikrat pozno v noč, in mislila na moža. Metka je sama sedela v hiši ali na vrtu in ni vedela, kaj bi počela. Tovarišič ni imela. Drugim deklicam se je Metka zdela preveč zamišljena in otožna, zato je niso marale v svojo sredo. Tako je Metka rasla brez veselja, brez zabave — z eno samo veliko željo v srcu: da bi mogla olajšati življenje svoji materi. Včasih si je tudi zaželela, da bi dobila sestrice, s katero bi se igrala. Nešteto krat je prosila mater zanjo. A mati je imela en sam odgovor:

"Metka, poglej, kako velika revica si ti,

ko nimaš očeta! Druga punčka bi bila prav taka revica. Kar potolaži se z mislijo, da bova sami vse življenje."

Na te besede je mati stisnila Metko k sebi. Solze so ji polzele po licu, njene roke pa so vroče objemale žalostno deklico.

Metka je mater goreče poljubila in rekla: "Pa se bova kar midve radi imeli, kajne, mamica?"

Mati se je nasmehnila in se lotila šivanja s podvojeno močjo.

Metka je imela največje veselje z nabiranjem jagod in borovnic. Komaj tri leta je bila stara, ko je že pohitela v gozd in nabrala lonček borovnic za mater. Po vrhu lončka je natrosila tudi nekaj rdečih jagod in vsa srečna izročila lonček materi. Ko je nekoliko zrasla, je nabirala borovnice za druge ljudi in prinesla marsikateri dinarček domov.

Nekega dne je spet odšla v gozd nabirat jagode. Našla je široko jaso, polno jagod, kmalu jih je nabrala poln lonček in odhitela z njim v vas. Hodila je od hiše do hiše, a povsod je našla zaprta vrata. Ljudje so bili na polju. Le konec vasi je našla starko, ki je varovala drobnega otročička. Metka ji je zaupno potožila, kako rada bi prodala jagode. Starka je pokazala z roko in rekla:

"Kar po tej cesti pojdi! Čez dobro uro boš v mestu. Tam boš jagode lahko prodala."

Metka je ubrala pot pod noge in res srečno prispela v mesto. Radovedno se je ozirala naokrog. Iz neke hiše je slišala glasen hrušč in trušč. Boječe je odprla vrata. V izbi je bil tak dim in smrad, da se je Metka kar prestrašila. Prepričana je bila, da je prišla v razbojniški brlog. Neznani možki so se prepirali za mizo in pili iz umazanih kozarcev. Obstala je na pragu; ni si upala dalje.

Tedaj se je prigugala k njej debela ženska in jo vprašala:

Kaj pa ti iščeš pri nas? Ali si prišla po očeta?"

Metka je povsila glavo in tiho odgovorila:

"Saj nimam očeta. Samo mamico imam." Opazila je, da so nekateri možje obrnili

pogled proti njej in še tiše je rekla:

"Jagode bi rada prodala, da bi materi prinesla dolar.

Zdajci je vstal izza mize mož srednjih let in stopil k deklici. Sklonil se je k njej in jo pozorno pogledal. Oči so mu zasijale v skrivnostnem ognju. Prišel je Metko k sebi in jo gorko poljubil na čelo.

Metka se mu je hotela iztrgati, a že je čutila v roki kovanec. Še enkrat se je ozrla v neznanega moža, da bi se mu zahvalila, a mož jo je prijel za roko in rekel:

"Ej, le nikar se me ne boj! Jaz sem tvoj oče. Takoj sem te spoznal; saj si za las podobna materi. Sedem let sem kolóvratil po svetu, zdaj se vračam domov."

Metka je začudeno strmelala v moža in kar verjeti ni mogla, da je to njen oče. Šele v trenutku, ko sta prestopila prag domače hiše in je mati planila možu okoli vratu, je Metka spoznala, da je prijazen spremljevalec res njen oče.

"Sam Bog mi jo je poslal nasproti," je mož pripovedoval ženi. "Ko sem jo zagledal, se me je pooltilo takšno domotežje, da se nisem mogel več premagovati. Odšel sem z njo — drugače si sploh ne bi upal domov."

Kakor v sanjah je Metka poslušala vse to. Poslej so se zanj in za mater začeli lepši časi. Oče je pridno hodil v službo, mati je šivala, Metka pa je veselo rajala in prepevala okoli hiše.

Žalost pa se je od tega dne za zmerom slovila od njih . . .

poslovila od njih . . . F.S.

OČE SE HUDUJE

Aleks. Urankar

"Tri vogale mamica drži,
eden na očetu le sloni . . ."

Mamica: "Ti avša, tvoj vogal
bolj je važen; če bi se udal,

ne bi padla hiša, padel dom,
vstajal pa bi v vsakem težek dvom;

Če se srečno v trioglati hiši biva,
če v njej dobra mamica prebiva.

NALIVNO PERO

K. Mauser

NAJGRENKEJSI je greh, ki si ga storil materi ali očetu. Še potem, ko ostane le v spominu, peče in skeli kakor nezaceljena rana ob slabem vremenu.

Lansko leto mi je oče kupil za god nalivno pero. Ni bilo lepo niti ne drago, toda iz očetovih rok je bilo. Težko ga je kupil in ko sem se zmisllil njegovih okornih, že rahlo se tresočih rok, mi je postalo to skromno darilo tako dragoceno, kakor da bi bilo vredno celega premoženja ne pa tridesetih dinarjev.

O, to pero!

Vedno sem ga nosil s seboj, vse sem pisal z njim in kadar ga nisem rabil, sem ga sukal v roki. Bilo je rjavocrne barve in na pogled prav čedno. Ponosen sem bil nanj, ker oče je malokaterikrat kaj kupil. Ni rad kazal na zunaj svoje ljubezni.

Večkrat me je vprašal, kako piše, in jaz sem ga hvalil, kar je bilo očetu močno všeč.

Letos pa sem dobil novega. Kupila mi ga je Irena. Mnogo lepše je bilo od očetovega, zlato pero je imelo in najmanj petkrat toliko je bilo vredno kakor očetovo. Očetovo pero je sedaj velikokrat ležalo na mizi in le navadne svari sem pisal z njim. Najrajši sem pisal z Ireninim. Oče te izpremembe dolgo ni zapazil in gotovo je bil prepričan, da pišem še vedno z njegovim peresom.

Nekega dne pa sem ravno pisal neko nalogo in oče mi je preko ramen gledal v zvezek. Nenadoma me je vprašal, kje sem dobil pero.

"Kupil sem ga," sem se zlagal v hitrici in zardel. Zabolelo me je vprašanje.

"Kje pa imaš moje?" je vprašal tiho. Videl sem, da se je užalostil, in hudo mi je postalo.

Pogledal sem na mizo, peresa ni bilo. Vprašal sem mlajšega brata, če ve, kje je, pa ga je smeje privlekel iz žepa.

"Rabil sem ga," je dejal, "pa sem ga vzel. Ti itak nisi več pisal z njim. Saj je

že pokvarjeno. Gornji konec je nalomljen in tudi črnila ne drži več."

Dal ga je očetu. Vzel ga je in zmedeno vrtel v roki in ni rekel besede. Toda v očeh sem mu bral žalost in očitane. Naenkrat mi je postalo tako neizmerno hudo, da bi ga najrajši objel in poprosil odpuščanja.

Dal je bratu pero nazaj in sedel k peči. Videl sem, da mu roke trepetajo, in za noben pogovor nisem bil več. Kar izmuznil sem se iz sobe in odšel v gozd. Sedel sem na mokra tla in niti pomislil nisem, da bi se lahko prehladil. Stisnil sem glavo v dlani, se nenadoma zjokal in tako dolgo sem ihtel, da so mi bile roke mokre od solz.

To je bil moj prvi in zadnji greh proti očetu in ne odpustim si ga nikdar, ker vem, da za tak greh ni odveze.

SPOMIN NA OČETA

L. Lazarevich

(Odstavek iz novele: trgovec gazda Mitar je bil v eni noči poginjal pri kockah vse svoje premoženje; njegov sin opisuje dogodke naslednjega dneva.)

KAJ je bilo v naši hiši v tistem času, ko sem bil v šoli — ne vem . . . To se pravi, vem, ker ko sem se vrnil iz šole, sem našel vse tako, kakor sme prej pustil: mati in sestra sedita z rokami v naročju; tudi kosilo se ne kuha; po prstih hodijo mimo velike sobe in samo vzdisejo — ravno tako kakor takrat, ko mi je umrl stric! Džokica je na dvorišču privezal mački ponev za rep in se zabava z njenim beganjem. Uslužbeni šivajo plašče v svoji sobi. Stojan pa se je zavalil v seno in smrči, kakor da je polnoči.

Moj oče sedi še vedno ravno tako in se ne gane. Kratek vrhnji plašček se mu je navel preko širokih pleč, ob pasu pa se mu razmiče od globokega dihanja.

Že zdavnaj je bilo zvonilo večno luč.

Dan se nagiblje h koncu, v naši duši pa še vedno ista neskončna ravnina — nikjer ji ne vidiš konca, samo oblaki se vedno bolj na gosto kopičijo! Vedno bolj neznosno,

strašno in bolj obupno postaja. — O Bog, preloži nam kako!

Sedel sem na pragu pred hišo. Držal sem v roki nekakšno šolsko knjižico, a je nisem bral. Videl sem na oknu blede lice moje matere, naslonjeno na njeno suho ročico. V ušesih mi je brenčalo. Ničesar nisem mogel misliti.

Naenkrat zaškrtnje ključavnica. Moje matere je zmanjkalo z okna. Obstal sem kakor kip.

Vrata velike sobe so se odprla. Na pragu je stal on — moj oče!

Fes je bil potisnil malo nazaj in mu izpod njega kukajo lasje ter padajo na visoko čelo. Brki mu visijo navzdol, lice mu je potemnelo in ostarelo. Toda oči, oči! Niti malo ne podobne prejšnjim! Popolnoma so zasukane in udrte v glavo, napol pokrite s trepalnicami, obračajo se počasi, negotovo in nesmiselno gledajo, ničesar ne iščejo, ničesar ne mislijo. V njih je nekaj praznega, podobnega daljnogledu, ki ima razbita stekla. Na licu ima nek otožen in mil nasmešek — kaj takega ni bilo nikdar prej! Takšen je bil moj stric, ko je pred smrtjo prosil, naj ga obhajajo!

Počasi gre po hodniku, odpre vrata naše sobe, pomoli noter samo glavo, a se brez besede spet naglo umakne. Zapre vrata in odide ven na ulico ter se s počasnimi koraki napoti proti hiši kuma Ilije.

Pozneje mi je pripovedoval Toma, sin kuma Ilije, da se je moj oče zaprl z njegovim v neko sobo, da sta se dolgo potihem nekaj pogovarjala, da so jima potem prinesli papir in črnilo, da sta nekaj pisala, pritiskala žige in tako dalje. Kaj pa je vse to bilo, to se ne ve in tudi nikdar nihče ne bo vedel.

Okoli pol desetih smo vsi ležali v postelji, samo mati je sedela z rokami v naročju in z brezizraznim pogledom gledala v svečo. Takrat zaškripljejo dvoriščna vrata. Mati hitro pihne v svečo in tudi sama leže v posteljo.

Meni je pod odejo bilo srce, kakor da kdo s kladivom razbija v prsih.

Vrata se odpro in moj oče stopi noter. Obrne se enkrat ali dvakrat po sobi, nato

pa se sleče in leže v posteljo, ne da bi prižgal svečo. Še dolgo sem poslušal, kako se premetuje po postelji, nato pa sem zaspal.

Ne vem, koliko časa sem tako spal, ko sem naenkrat začutil na čelu nekaj mokrega. Odprem oči in pogledam: polna luna gleda naravnost v sobo, njen pajčevinast pramen je padel na lice moje matere. Oči so ji zaprte, lice je kakor pri nevarno bolnem človeku in prsi se ji nemirno dvigajo.

Nad njo stoji moj oče. Pogled ima uprt vanjo in se ne gane.

Nekoliko nato se približa naši postelji. Gleda nas vse, gleda mojo sestro. Stopi spet v sredino sobe, spet pogleda naokoli pa zašepeče: "Spijo!" — A se zdrzne pri svojem šepetu in obstane kakor okamenel sredi sobe. Dolgo je stal tako, ne da bi se premaknil, samo kakšenkrat sem opazil, kako so se mu zasvetile oči, gledajoč zdaj na nas, zdaj na mater.

Mi pa niti z ušesom nismo genili!

Nato pa se odpravi postrani in po prstih proti obešalniku, a ne odmakne oči od nas; pazljivo sname svojo s srebrom okovano pištolo, jo stisne pod plašč, potisne fes na oči ter hitro in na celo hojo stopajoč odide ven.

A komaj so se vrata priprla, se vzbne v postelji moja mati. Za njo se dvigne tudi sestra. Kakor kaki duhovi.

Mati hitro, a previdno vstane in odide proti vratom; za njo pohiti tudi sestra.

"Ostani pri otrocih!" zašepeče mati in odide ven.

Skočim pokonci in se tudi sam podam proti vratom. Sestra me zgrabi za roko, a se ji iztrgam ter ji rečem:

"Ostani pri otrocih!"

Ko pridem na prosto, stečem k plotu, potem pa se skozi ob plotu in obenem pod višnjami prikradem do vodnjaka in počenem za njim.

Noč je bila lepa kakor božja dlan! Nebo je sijalo, mesec se je bleščal, zrak je bil svež — nikjer se nobena stvar ne gane. Takrat sem zagledal očeta, kako se je sklonil nad okno uslužbenske sobe in pogledal vanjo, potem pa odšel spet dalje. Nazadnje stopi pod streho skladišča in vzame pištolo izpod obleke.

A tisti trenutek se znajde, sam ne vem odkod, zraven njega mati.

Mož je presenečeno obstal. Upira vanjo svoje osuple oči.

"Mitar, brat, gospodar moj, kaj ti je to prišlo na misel?"

Moj oče vzdrti. Stoji kakor sveča, z votlim pogledom gleda mojo mater, glas pa mu je kakor razbit zvon:

"Pojdi, Marica, pusti me . . . Jaz sem na tleh!"

"Kako na tleh, gospodar, Bog se te usmili! Kaj to govoriš?"

"Vse sem dal!" reče on in razprostre roke.

"Kaj za to, brate, saj si vse tudi zaslužil!"

Moj oče se umakne za korak nazaj in debelo pogleda mojo mater.

"Toda vse!" reče on. "Vse, vse!"

"Kaj za to!" reče moja mati.

"Še konja!" reče on.

"Kljuse" pravi moja mati.

"Še travnik!"

"Gmajno!"

Stopi bliže k moji materi. Gleda ji v oči, kakor da jih hoče prebosti. Ona pa je kakor kaka svetnica.

"Še hišo!" reče on in široko razpre oči.

"Kaj to!" reče moja mati. "Da si le ti živ in zdrav."

"Marica!"

"Mitar!"

"Kako praviš, Marica?"

"Pravim: naj Bog živi tebe in najine otročičke! Ni nas redila ne hiša ne travnik, temveč ti, hranitelj naš! Niti eden od nas ne bo lačen, dokler si ti med nami!"

Kakor da je mojega očeta nekoliko premoglo ganotje, se nasloni z laktom na materino ramo.

"Marica!" začne. "Kaj res ti!" Kakor bi se mu zaletelo, si pokrije oči z rokavom in obmolkne.

Mati ga prime za roko:

"Ko sva se midva vzela, nisma imela ničesar drugega kakor tisto rjuho, eno skledo in dvojce ali troje korit, danes pa je, hvala Bogu, vsega dosti!"

Vidim, kako izpod očetovega rokava kane kaplja in se zaleskeče v mesečini.

"In ali si pozabil na kaščo, ki je polna ježice?"

"Res je polna!" reče oče z glasom, mehkim kakor svila in z rokavom potegne preko oči ter spusti roko.

"In kaj je z ono mojo verižico dukatov? Kaj nam hoče ta mrtvi denar? Vzemi ga v trgovino!"

"Vtaknila ga bomo v žito!"

"No, ali sva midva kako prestara človeka? Zdrava sva, hvala Bogu, in zdravi so nam tudi otroci. Molila bova in delala."

"Kakor poštena človeka!"

"Saj nisi kakšen bedak, kakor so nekateri. Samih tvojih rok ne dam za ves denar Parasonov, pa če bi ga bilo še toliko!"

"In spet si bova prislužila hišo!"

"Svoje otroke bova spravila h kruhu," pravi mati.

"Koliko časa jih že nisem videl!"

"Pojdi jih pogledat!" reče mati ter ga kakor otroka pelje za roko.

Jaz pa sem bil s tremi koraki že v sobi. Samo toliko, da sem šepnil svoji sestri: "Lezi!" in že sem si potegnil odejo čez glavo.

Ravno sta stopala preko praga, ko so iz cerkve zadoneli zvonovi za jutranjico. Gromko se je razleglo skozi tiho noč in vzdrtela je duša krščanska. In kakor od naša val suho vejevje, tako odnaša njihov glas bol in gorje, trga vezi ničemurnosti, in skrušena duša se pogovarja z nebom...

"Sinko, vstani, gremo v cerkev! ..."

Več ko je kuharic, manj je dobrih potic.

Se trikrat preseliti, je enkrat pogoreti.

Gosta selitev, pa redka molitev ni kaj prida.

Ako pri hiši pokorščine ni, se slabo godi.

Človeka lahko po hoji, hiše po strehi, ljudi in kraje po šegah spoznaš.

Družini daj pravice, ne prepolne žlice, da se ne okaplja.

Razvajena družina in pa bolna živina, vsakdo se je boji.

BOŽJA PREVIDNOST

Gr.

BIL je oče, ki je sedel ves božji dan na hišnem pragu in gledal s prekrizanimi rokami po ljudeh, ki so šli mimo vsak po svojem opravku. Nikdar ni zakuril ognja na ognjišču, nikdar si ni skuhal kaše. Ni imel namreč ne treskice drvi ne lončka moke. Po tleh je bila nesnaga in nered, po stenah pa polno pajčevin.

Neki večer je bil zelo lačen. Sedel je spet na pragu in se oziral po mimoidočih. Po cesti je prišlo mlado dekletce z vrečo moke na glavi.

"Kdo ti je dal to moko?" jo vpraša.

"Božja Previdnost," odgovori deklica in gre veselo naprej.

Naslednji večer je bil hud mraz. Sedel je spet na pragu in videl starčka, ki je nesel butaro drv.

"Kdo vam je dal ta drva?" ga vpraša.

"Božja Previdnost," odgovori starček in gre zadovoljen pod težkim bremenom proti domu.

Tako tudi tretji večer. Po cesti je prišla ženica, ki je nesla v naročju zavoj volne.

"Kdo vam je dal to volno?" jo vpraša.

"Božja Previdnost," reče ženica in gre veselo naprej.

Vsak le: božja Previdnost!

Oče je postal zelo lačen, in vedno hujši mraz ga je tresel. Pa je vstal, zaprl hišo in rekel:

"Poiščem tudi jaz to božjo Previdnost! Prav dobra oseba mora to biti. Saj daje vsem, kar žele."

Gre in gre in pride do mlina. Pri vratih je stalo mlado dekle vse belo po laseh in po obleki. Ko je zagledala moža, ga je povabila: "Pomagajte, da napolniva vreče z moko. Sem sama in imam vse polno dela, da ne vem, kdaj ga zmorem."

"Mi je žal, a ne smem muditi. Iščem namreč božjo Previdnost."

Gre in gre in pride do velike gozda. Na stezi je bil starček, ki je vezal butare drv. Ko je zagledal moža, ga je povabil: "Pomagajte, da zveževa te butare. Bo namreč kmalu noč in moram domov."

"Mi je žal, a ne smem muditi. Iščem namreč božjo Previdnost."

Gre in gre in pride do revne bajte. Na pragu je sedela ženica in predla volno. Ko je zagledala moža, ga je povabila: "Pomagajte, da spredeva to volno. Moram jo še nocoj izročiti nevesti za poročni dan."

"Mi je žal, a ne smem muditi. Iščem namreč božjo Previdnost."

Gre in gre. Solnce je tonilo za goro, in mrak se je bližal. Trudnost ga je vlekla k tlom. Kje je neki ta božja Previdnost in kakšen je njen obraz, da jo spozna? Šele zdaj je pomislil o tem in se stresel.

Pa je zaslišal fantiča, ki je pel kot slavček. Šel mu je naproti in ga vprašal: "Fantič, ali si srečal kje tod okoli božjo Previdnost?"

Fantič se je nasmehnil: "Božjo Previdnost srečate povsod."

"Kako naj jo pa spoznam? Opiši mi jo!"

"Božje Previdnosti ni mogoče opisati. Večkrat gremo prav blizu nje, pa je ne spoznamo."

In fantič mu je obrnil hrbet in pel naprej.

"Kako sem bil neumen!" je vzkliknil oče in zbežal po poti nazaj. Našel je ženico, ki je še vedno predla.

"Želite, da vam pomagam, ženica?"

"Bog vas blagoslovi za to!"

In je pomagal pri preji do mraka.

"Zdaj pa k večerji," je rekla ženica. Bila je gorka kaša in košček kruha s sirom. Naš mož, ki že dolgo ni ničesar okusil, je ves oživel.

"Za vašo pomoč pa vzemite tukaj ta kos preje. Ko boste spet kaj potrebovali, pa se kar vrnite. Saj poznate pot."

Hvaležno je vzel dar in se poslovil.

Našel pa je ob gozdu starčka, ki je vezal butare drv.

"Želite, da vam pomagam, starček?"

"Bog vas blagoslovi za to."

In pomagal je pri vezanju drv. Ko sta končala, je rekel starček: "Vzemite to butaro drv, da si zakurite ogenj na ognjišču! Gozd je moj. Kadar boste potrebovali drv, kar pridite sem. Saj poznate pot."

Hvaležno je vzel dar in se poslovil.

Prišel pa je do mlina in videl dekle, ki je še vedno polnila vreče.

"Želiš, da ti pomagam, dekle?"

"Bog vas blagoslovi za to!"

In sta polnila vreče do trde noči. Po končanem delu pa mu je dala mlinarica vrečo moke in rekla. "Specite si kruha! Ko vam ta poide, pa se vrnite sem! Saj poznate pot."

Ves zadovoljen je šel domov. Toliko lepih reči se je naučil. Počedil je vso hišo, zakuril ogenj, spekel kruh in si iz volne spletel veliko ogrinjalo.

Nikdar več ni sedel na pragu s prekrižanimi rokami.

O SREČI IN VESELJU

Kitajska modrost:

Za eno uro sreče
si kupi žganja mero,
za ure tri veselja
jedi imaš na zbiro.

Za teden dni utehe
pripelji babo v kajžo,
za leto dni veselja,
odpravi se na rajžo.

Če hočeš biti
svoje žive dni vesel,
postal boš oče,
domek zidal, zlato mamko imel.

Slovenska modrost:

Mati v hiši dom postavlja
prav iz svoje dobre duše.
Oče kerubin je doma,
varuje ga toče, suše,
vojske, greha in sveta.

V našem domu vedno smo veseli.
V našem domu se lahko
še Bog naseli,
z vsemi angelji neba.

—A. Urankar.

MLADI ŽUPNIK STAREMU PIŠE

Dragi župnik:—

Prav z zanimanjem čitam Vaše spomine in si želim, da bi jih še veliko napisali. Zdaj sem si začel tudi jaz delati zapiske po Vašem zgledu in si mislim, da bom pisal take spomine, kadar bom star in ne bom imel nobenega drugega dela. Včasih človek res doživi marsikaj takega, kar bi rad povedal drugim v pouk in zabavo. Kar škoda je, če bi šlo vse tako z nami v grob.

Te dni mi je prišlo na misel, da bi si zapisoval vse besede, ki jih slišim od svojih faranov v zadevi pomoči staremu kraju. Kdor sam ne sliši naših ljudi, kakšnih modrosti se včasih znebijo, bi ne mogel verjeti, da so tako čudni. To se pravi, nekateri med njimi so res čudni.

Ko sem si delal zapiske "za stara leta" o tej zadevi, mi je prišlo na misel, da bom "star" šele čez kakih 40 let. Komu naj takrat pišem o tem? Prepozno bo. Naenkrat mi je padlo v glavo, da lahko že sedaj pišem, ko je še kdo potreben takega branja. Poslal bom pa kar Vam, saj ni nič hudega, če v eni številki piše mladi župnik namesto starega. Torej!

Na veliki petek sem hotel narediti zbirko v svoji cerkvi za stari kraj. Na cvetno nedeljo sem oznanil in potem sem nekaterim ljudem posebej o tem govoril, v nedeljo popoldne pa pri seji enega naših društev. Pa ni bilo mojim ljudem nič všeč.

Najprej se je oglasil Belokranjec in dejal: Jaz ne bom nič dal v ta namen. Saj smo tudi med zadnjo vojno zbirali, pa sem pozneje zvedel, da Belokranjci niso nič dobili...

Pritrdil je sosed iz Štajerja in podprl: Jaz tudi tako pravim. Nabirali smo, pa Štajerci niso nič dobili...

Dvignil se je mož tam nekje od Kočevja in se razgrel: Še najmanj so pa dobili Kočevjarji in tudi sedaj bi jim vse Kranjci odjedli, če bi res kaj prišlo tja čez...

Še nekaj drugih se je oglasilo s podobnimi pripombami. Toda ker jaz nisem nikoli natančno preštudiral, koliko raznih re-

(Namesto "Iz spominov starega župnika.")

publik je tam v Sloveniji, si nisem zapomnil, katere "narodnostne skupine" so zastopali posamezni moji farani. Imel sem pa vtis, da vsak hoče pomagati samo svoji domači vasi, za vse druge jim ni bilo dosti, pa naj bi jih Nemci in Lahi še tisti popoldne za malo južino pohrustali...

Nekaj časa sem poslušal, potem sem jih takole nagovoril:

"Včasih berem in slišim, da se naši rojaki v Ameriki obračajo v Washington z zahtevo, da mora po tej vojni tam za morjem nastati neka takozvana Zedinjena Slovenija. Če sem si dobro zapomnil, v taki Sloveniji ne bi bilo ne Belokranjcev, ne Kočevarjev, ne Ribničanov, ne Kranjcev, Korošcev in Primorcev, niti menda ne Prekmurcev, ampak bi bili v njej sami Slovenci. Po moji sodbi je pa taka Zedinjena Slovenija mogoča samo tedaj, če bodo Slovenci mislili, govorili in delali za enega in eden za vse..."

Samo napol so me razumeli. Šele po daljšem razgovoru so pritrdili moji misli in eden je celo dejal:

"Vidite, rojaki! Naš mladi fajmošter je v Ameriki rojen in še nikoli ni videl starega kraja, pa ima vse bolj pametne misli o Sloveniji kot mi, ki smo izpod Triglava čez lužo prišli."

Vseeno pa nisem uspel s kolekto za stari kraj. Tako malo so dali v koverti, da me je sram in nočem povedati svote. Bom še enkrat in še desetkrat poskusil. Morebiti se bodo mojim faranom iz vseh petnajstih slovenskih republik vendar polagoma odprle oči...

Zdaj moram pa še nekaj drugega povedati. Za maše moji ljudje radi dajo. Kadar je kak pogreb, se nabere mašnih kartic za cel koš. Potem pa hočejo, da bi kar brž oznanil, kdaj bodo maše opravljene. Ker pa smem samo enkrat na dan maševati in ker imam še polno drugih maš, obletnic, osmin, za zdravje, za farane in tako dalje, seveda nekatere maše zelo dolgo čakajo. Ljudje so včasih naravnost sitni in pravijo,

naj zaračunam toliko več, samo da bom kmalu opravil. Naj naredim peto mašo ali pa pokličem drugega duhovnika, ki naj mu dam kolikor hoče, samo da bodo že vendar enkrat slišali svoje maše oznanjene in bodo ljudje vedeli, da jih nisem pozabil . . .

Prav oni dan sem spet imel velik pogreb in ljudje so dali za maše, če smem tako reči, kar na debelo.

Spomnil sem se naše slovenske pomožne akcije za stari kraj in tistega tajnika, ki večkrat prosi po časopisih, da bi mu pošljali za maše za duhovnike, ki so bili pregnani izpod Nemcev pod Lahe. Poklical sem v svojo pisarno "žalujoče ostale" od tistega pogreba in sem jim govoril na srce, da bi vse tiste maše zbrale in poslale za revne duhovnike v stari kraj. Povedal sem jim vse, kar sem bil bral o tej reči, in še sam od sebe sem navrgel nekaj besed, da bi dokazal, kako zelo dobro delo bi bilo.

Dragi mi stari župnik, povedati moram, da ni vse prigovarjanje nič veljalo. "Žalujoči ostali" so bili trmasti in so dejali, da se morajo vsi darovi za maše v prid rajnemu porabiti v naši cerkvi. Kaj bodo pa ljudje mislili, če bi ne slišali oznanil v naši cerkvi, da se po rajnem opravljajo maše...?

"Saj bo Bog vedel, da se opravljajo. Pa tudi lahko oznamim v nedeljo, da smo toliko in toliko maš poslali siromašnim slovenskim duhovnikom v domovino. Vsak bo odobral ta korak."

Tudi to ni nič veljalo. Takole so mi ugovarjali:

"Kdor je v tej deželi umrl, se morajo tudi maše za njim opraviti v tej deželi."

Mislil sem vprašati, če je za to deželo drug Bog, pa sem se vendar premagal. Namesto tega sem rekel:

"V tej deželi imamo toliko maš, da jih ne moremo vseh opraviti. Zato nam dovoljuje škofija, da ustrezemo prej tistim, ki več dajo. V domovini bo pa za vsak dolar posebna maša in tako bo rajni mnogo na boljšem, ker bo dobil za nabrani denar toliko več maš. In pa živim boste s tem obilno pomagali."

Nič, pa nič! Nazadnje so mi vendar dovolili, da sem smel odposlati 25 intencij v stari kraj, pa bi jih lahko poslal več ko

200, če bi ne bili moji ljudje tako trdovratni. Veste, kaj so mi povedali? So dejali:

"Še nobenemu župniku nismo dovolili, da bi naše intencije stran pošiljal, pa tudi vam ne bomo. Oznanite doma, kadar morete. Rajni bo že počakal."

Ugovarjal sem:

"Še noben vaš župnik ni imel toliko opravičenega vzroka, da bi vam dajal take nasvete kot vam jih dajem jaz. Še nikoli ni bilo v Sloveniji toliko potrebnih duhovnikov in drugih ljudi, ki bi jim duhovniki radi pomagali, če bi mogli. Danes pa je tako in vi slovenski in krščanski ljudje bi morali to vedeti."

Tako smo se razgovarjali. Nazadnje so odšli. Samo z rameni so zmigovali, pripričal jih pa nisem.

Veste, dragi moj stari župnik, meni se zdi, da imajo Slovenci iz vseh 15 republik eno skupno lastnost: trmati so vsi enako in če si enkrat nekaj v glavo ubijejo, jih težko prevlečete, pa naj bodo doma iz republike A ali iz republike B. Jaz se pa ob tem spoznanju praskam za ušesi in premišlujem, če je trma dovolj dobra vez, ki bo ustvarila in pokonci držala tisto toliko opevano in proslavljano — Zedinjeno Slovenijo . . .

Le dajte to moje pismo v Ave Marijo, pa ga morate poprej na slovensko prestaviti, zakaj jaz bolj slabo slovensko pišem, zato ga Vam pošiljam v angleškem jeziku. In pa tega ne smete v listu zapisati, kdo je prav za prav tisti, ki Vam to reč piše. Če bi to naredili, bi mene gotovo moji Slovenci iz vseh 15 republik linčali med oltarjem in zakristijo. Samo tako me podpišite v listu kot se podpisujem jaz sam tukaj. Pozdravljam Vas in Vam želim vse dobro. Vaš mladi župnik."

Le kdor Bogu služi, bo tudi gospodarju zvest.

Dober sosed je velik zaklad, ki se za gotove denarje ne kupi.

Bogastvo ne da modrosti, in za denar se poštenje ne kupi.

Molitvena Fronta

Z nadaljevanjem poročila o vseh Molitveni fronti, kakor tudi s članki za agitacijo se je delo nekoliko zakasnilo. Naj člani in nabiralci blagohotno oprostite.

• **Poročila.** — O vsaki javni akciji zahteva javnost tudi javnih poročil. In prav ima. Tako zahteva javnost poročil tudi o Molitveni fronti, kako se razvija. Prvotno je bil namen ta poročila objavljati v "Glasilu". Toda tam so jih iz gotovih razlogov zavrnil, kateri so razumljivi. Poročila tam bi bila lahko tedenska in bi bilo bolje za akcijo. Toda, ako ni mogoče, se ne da pomagati. Zato so člani gotovo hvaležni uredniku lista "Ave Maria", da je odprl svoje predaile za ta poročila, za kar mu bodi izrečena zahvala. Člani naj pa dajo listu svoje

priznanje s tem, da se bodo radi na list naročali in pridno plačevali naročnino. List, ki služi javnosti, zasluži javnega priznanja. Molitvena fronta je pa danes gotovo prav tako važna javna zadeva, kakor je nakupovanje War bondov. Oboje je potrebno naši vojski na frontah in vojskam Zaveznikov, kakor tudi ubogemu narodu doma, ako hočemo doseči zmago.

• **Imena.** — Najpreje je bil namen objaviti ne samo posamezne nabiralne pole, temveč tudi imena posameznih članov, kar bi bilo gotovo zelo koristno za celotno akcijo. Toda prvič bi to vzelo preveč dragocenega prostora v listu "Ave Maria", ki ga urednik tako potrebuje za druge bolj potrebne članke, ki splošno naročnike bolj zadovolje, kakor pa suhoparna imena. Drugič je pa veliko nabiralcev pisalo, da posamezni člani ne žele, da bi se njih imena objavila iz raznih razlogov. Ne bi pa radi komu naredili kake sitnosti ali neprijetnosti z objavljenjem njih imen zato, ker je kdo storil dobro delo in postal član Mol. Fronte. Komu bi bilo prav in komu ne, med tisoči imeni je pa težko vedeti. Zato naj članstvo oprost, da so se in se tudi bodo objavljale samo pole in imena nabiralcev s številom članov in s svoto, katero so poslali za finančne namene fronte.

• **Pole.** — Tako se bodo priobčevale samo nabiralne pole. Vsi nabiralci pol pa naj

bodo tako ljubeznjivi, da bodo pregledali ta poročila, če so pravilna. Ako bi opazili kako napako v poročilu, bo vodstvo zelo hvaležno vsakemu, ki bo napako prijavil, da se popravi.

• **Pristopajte v Molitveno fronto!** — Lepo število blagih src se je priglasilo, da so vzeli nabiralne pole in šli med svoje znance in prijatelje in nabirali člane. Bog jim bo to dobro delo gotovo plačal. Narod doma jim bo pa hvaležen, ko bo po vojni izvedel za to delo.

Veliko se jih je tudi posamezno priglasilo pismeno. Tudi njim zahvala.

Vendar je pa dosedanje število primeroma majhno in je le majhen del katoliških Slovencev priglasil svoj pristop.

Ameriška slovenska duhovščina je sprejela Mol. Fronto za svojo organizacijo in jo je v svoji resoluciji meseca marca priporočila vsem ameriškim Slovincem, vsem našim župnijam in vsem posameznikom za pristop. Gotovo bodo katoliški Slovenci poslušali klic svojih duhovnih voditeljev in se vsi priglasili ali potom svojih župnij ali pa potom pisem osebno.

Veliki in resni so časi, v katerih smo prav kar. Ne vemo še, kako se bodo te strašne svetovne homatije razvile in kako končale. Tudi ne vemo, v koliko bomo še mi zapleteni in kakšno trpljenje tudi nas čaka.

Zato pa časi sami kličejo vse, ki verujejo v Boga in v molitev, da se zavedo tudi te

sv. dolžnosti in jo vrše v obilni meri.

Rev. K. Zakrajšek, OFM.
302 East 72nd St.
New York.

• **Willard, Wis.** — Pri ustanovitvi Mol. Fronte, poleg že priglasičenih in objavljenih pol: 1. Ludvik Perušek čl. 5, — 2. Mr. John Pernič čl. 19, — 3. Mr. J. Brežič čl. 2, — 4. Mr. Gregor Seliskar čl. 3, — 5. Mr. Frank Pekol čl. 4, — 6. Mrs. Jera Česnik čl. 2, — 7. Mr. Val. Jeras čl. 2, — 8. Mr. Frank Lunka čl. 2, — 9. Mr. Fr. Champa čl. 4, — 10. Mr. Fr. Luken čl. 5, — 11. Mrs. Volavšek čl. 5, — 12. Mrs. Angeline Snedec čl. 3, — 13. Mr. John Toleny čl. 1, — 14. Mr. Frank Lesar čl. 5, — 15. Mr. Josef Rakovec čl. 3, — 16. Mr. John John Gregorich čl. 5. Skupna svota \$21. Na A. Maria poslala J. Zeman — 1.00.

MARIJA ROMA

(Nadaljevanje.)

Po končanem kongresu se je Marijina podoba vrnila nazaj v svoje svetišče na Brezje. Spremljajmo jo v duhu tudi na tej poti!

Ni se še polegel vihar navdušenja, ko so odhajali cerkveni in svetni dostojanstveniki po sklepni procesiji s Stadiona, že je zvočnik oznanil, da se bo poslovila milostna podoba Marije Pomagaj od kongresa in romala spet nazaj na svoj prestol na Brezjah. Namah so se oči vseh tisočev obrnile proti ol-

tarju, za hip je zavladała tišina in vseh src se je oprijela čudna tesnoba kot prime človeka le ob najtežjih trenutkih slovesa. Takoj nato je godba intonirala Marijino pesem. Poprijeli so vsi deset-tisoči. Pesem je vrela iz srca množice. Že so nesli po mostu na tribuno veliko nosilnico, na katero so položili milostno podobo.

Kakor mogočen, vendar čisto tih vzdih se je izvil iz množice, ko so frančiškanski bogoslovci v zlatih dalmatikah prinesli podobo po mestu. Okrog tribune so ljudje popadali na kolena, peli so in mahali z robci. Vsak bi bil rad prišel čim bliže, vendar so fantje reditelji in zvočnik skrbeli, da je šlo vse v največjem redu. Ljudje, ki so bili že namenjeni proti izhodu, so vdrli nazaj in se zgri-

njali proti sredini. Deloma so bili že zunaj Stadiona, ker so odhajali dostojanstveniki, nad polovico jih je pa ostalo na Stadionu.

Kdo more popisati prizore, ko je podoba šla po sredi arene? Ogenj v ljudeh je rastel od trenutka do trenutka. Kjer je kdo mogel, je pokleknil. Oči vseh so neprestano spremljale milostno podobo. Procesija je prišla že na breg pri izhodu, prostora zunaj pa še ni bilo, ker so dostojanstveniki še vedno odhajali v avtomobilih. Zato se je našel čas, da so Marijo obrnili in jo je še enkrat mogel videti ves Stadion. Kakor za zadnji pozdrav...

Nepopisen prizor, ki mora še tako trdo srce z vso silo zagrabit. Vse ljudstvo, tisoči in tisoči so padli na kolena, ganljivost slovesa je pri-

Mlada Slovenka, Phyllis Brojan, v družbi punčk v različnih jugoslovanskih narodnih nošah.

kipela do viška. Skoraj ni bilo suhega očesa, vse je planilo v jok — v jok ljubezni do Marije, v jok upanja in čudovite sreče. Sila naše ljubezni, vere in vdanosti do Marije je mogočna, da se ji ne more upirati nobeno srce. Ta prizor ko se Marija poslavlja, je mogočna pesem: Marija, k Tebi vboge reve . . . Saj si res ne moremo misliti kongresa, če ne bi imeli med seboj svoje Matere, Marije Pomagaj z Brezij. Tukaj je naše življenje, čigar najmonejši val se je dvignil ob tem slovesu.

Zunaj pred Stadionom je spet pozdravila Marijo deset- in desettisočglava množica.

Sliko so takoj dejali na avto, poleg nje so pa sedeli kot varstvo in spremstvo: P. Roman Tominec, P. Krizostom Sekovanič in štirje križarji. Spremstvo je tvorilo še kakih deset avtomobilov. Vodstvo kongresa je zastopal Jože Košiček.

Po Tyrševi cesti so v istem času odhajale največje množice ljudstva, zato so reditelji in stražniki komaj naredili prostor za avto. "Marijo peljejo, Marijo peljejo!" Tako so vzklikali ljudje, ko so zaslišali poseben fanfarski glas na avtomobilu. Ljudje so se drenjali, vsak je hotel še enkrat videti zaščitnico kongresa. Za spomin so trga-

li cvetje z avtomobilovega okrasja. Mnogim so spet privrele solze. Avto se je moral nekajkrat ustaviti, ker so ga množice tako oblegale.

Pri železniškem prelazu je sprevod krenil na Bleiweisovo cesto in potem na Celovško proti Gorenjski. Pred železniškim prelazom je spet moral počakati, ker je bilo toliko ljudstva.

To je bilo zadnje slovo od Ljubljane — ker je moral skozi Ljubljano avto tako počasi voziti, je bilo povsod nekaj zamude, a celotne slovesnosti to ni motilo.

(Dalje prih.)

Indijski pregovor: Kdor so-
vraži, je že odprl vrata
svoje hiše sovražniku in na-
sprotniku. — Ob desetletnici
svojega predsedništva je Mr.
Roosevelt šel v cerkev k cer-
kvenemu opraviilu. Vesti po-
ročajo, da je molil za zmago
in za vse sovražnike . . . Dal
je dober zgled nam vsem,
kako dejansko razložiti Kri-
stusovo besedo; moli za so-
vražnika, s tem mu boš nali-
val olja na glavo.

*

Proti desetim božjim zapo-
vedim so samo ljudje, ki
jim ta ali ona zapoved v o-
sebnem življenju ne prija in
jim je napoti. — Roosevelt, v
enem svojih govorov. Nič no-
vega povedano. Pa zaleže,
če to pove eden največjih
državnikov sveta. Krajnski
pižmuh, ki si tako moder, ali
se modrega kažeš, ko po re-

KRATKE MISLI —

ligijah udarjaš, kaj praviš?
Politika, ah?

*

Mladinski škof Sheil, ki je
že toliko dobrega napra-
vil za čikaško mladino, je pri
neki priliki, ko so se mu pri-
tožili župniki, da jim njego-
vi mladinci stole pobijajo v
dvorani, dejal: "Bolje da ne-
kaj stolov pobijejo v naših
dvoranah, kakor pa deset
božjih zapovedi kje v zakot-
nih ulicah, kotiščih in bezni-
cah . . ."

*

Gandhi se je že šestič postil,
da dobi politično svobo-
do. Topot se je postil 21 dni.
Pomisleka vreden je za nas
njegov sklep: Post je lahko
mogočno orodje, duhovno
svobodo si mnogokdaj ne iz-
vojuješ drugače kot z deli

mrtvičenja in samozatajeva-
nja. S tem postom je Gandhi
ves svet zopet nase privezal
in dal svojemu delu nov po-
gon. Z novo silo mu sledi in-
dijski narod, z večjo jezo be-
sni nad njim barantač Ang-
lež. Ni dosegel nič, pravijo.
Kako se motijo. Z postom bo
Gandhi spravil Anglijo ob
njen želodec — Indijo. Jokal
ne bo noben pameten človek
na svetu, če kedaj vsiljivce
poženejo iz svoje dežele.

*

Najbolj pameten je bil Ne-
mec - komponist Richard
Wagner. Ko ni mogel dosti
občinstva dobiti za svojo
težko muziko, je pa posebne
štante otvoril pred svojim
teatrom. Na štantih so pro-
dajali meso in klobase. Ta-
koj se mu je število poslušav-
cev postoterilo. Brez kloba-
se ni muzike . . . Brez želod-
ca pa tudi duša ne shaja!!!

ZVODNIK

Povest. — Napisal dr. Ivan Pregelj.

(Nadaljevanje.)

11. "DEKLE, MOLIVA ZANJO!"

ZE tedne in tedne je bila Tončka neprestano razburjena in nemirna, če se je le rahlo spomnila Rože in svojega novega razmerja do nje. Nesrečna Valičeva Roža ji ni dala miru, pa če se je tudi trudila, da bi jo prezrla, pozabila, otresla se misli nanjo in jo mirno prepustila, samo sebi. Naj plete dekle, kamor že hoče, ko je trmasta, ničemurna, spačena in nezvesta. Saj se bo še bridko kesala, pa bo prepozno . . .

Bila je Tončka toliko goreča in vestna, da za dolgo časa ni prenesla takih samoljubnih in škodoželjnih misli. Spet in spet se je osvetila v svoji trpko poštenosti naravi, da je nekdanji prijateljici prav zdaj dolžna še več ljubezni in neskončno več prizanašanja.

Pa je čutila, da so se potrgale vse prijateljske vezi med njo in Rožo. Poslej ne bo napram Tončki tista kot je bila poprej. Kako bi ji torej mogla biti v pomoč? Kako naj zadosti klicu vesti, ki opominja, da ni čas odlašati s pomočjo?

V takih skrbeh je Tončka doumela, da ji ostaja le še ena pot — iskati pomoči in dobrega sveta pri tretjem. Zaupati se mu mora, povedati vse od prvega do zadnjega jasno in neprikrito. A komu? Tončka je vedela. Gospodu Ignaciju.

Pa je le še ugibala, kako naj govori z duhovnim prijateljem. Ali naj govori pri spovedi ali le kot s človeškim svetovalcem? Ko se je odločila, da bo razodela svojo notranjost Ignaciju kot prijatelju, jo je pa bilo zopet strah. "Ne morem", se je z bridkostjo zavedela. "Če me bo gospod le tudi prav umel, da sem prišla po dolžnosti, ker me vest priganja, in nisem navadna tožljivka. Ko sem pa taka, da prav povedati ne bom znala. Morda se bom razburila in razbesedičila srdito, da bom gospodu morala presedati. Saj je tako pravičen, tako obziren in prizanesljiv . . ."

Tako je deklica z nenavadno plemenitostjo krotila svojo boleost in svoje narave slabšo, žensko stran. Ni se vpričo gospoda Ignacija popolnoma zatajiti. Videl je in spoznal, kaj se godi v Tončki. Če je hotel, da bo govorila, je moral najprej začeti sam . . .

"Tiste pesmi, Tončka," je dejal zaupno nekega dne po vaji, "kakor vidim, ne bomo peli tako kmalu."

SLOVENCİ NA KOROŠKEM

G. Brodnik

(Dalje.)

POLEG živahnega izobraževalnega dela se je istočasno na Koroškem zelo razmahnilo ustanavljanje slovenskih gasilskih društev. Žal, so pa samo tri med njimi ostala res v slovenskih rokah in obdržala slovenski značaj. Pritisk nemštva je bil od plebiscita sem preveč nasilen. Tudi gasilska društva so morala prevzeti nemški poveljevalni jezik in so s tem postala vsaj narodno brezbarvna, če ne naravnost nemška.

Bilo je torej na Koroškem pred prvo svetovno vojno mnogo podrobnega narodnega in organizatoričnega dela, ki se je sicer vršilo v silno težavnih razmerah, pa je vendar rodilo mnogo dobrega. Pripravljalo je pot novemu borbenemu podvigu koroških Slovencev, ki ga je prinesla mednje doba pod vodstvom Grafenauerja in Brejca. Toda vrnimo se nazaj v prejšnje čase!

Ko je umiral stari Einspieler Andrej leta 1888 — bilo je štiri leta pred smrtjo Matije Majerja — so na Brdu v Ziljski dolini avstrijske oblasti aretirale očeta Miho Grafenauerja in njegovega sina Franca, ki je bil kmet in izdelovalec orgelj. Zakaj so ju aretirali?

Nemškutarski učitelji so ju bili zatožili, da sta kritizirala vladne naredbe, žalila

"Kakšne pesmi?" je vprašala Tončka neposredno, a se v trenutku spomnila in vprašala:

"Pesmi Zdrava Marija? In zakaj ne, gospod kaplan?"

Videl je, da se je v dekletu zganilo nekam žalostno in bolešno. Obenem pa tudi krog njenih ustnic. Trudno se je nasmehnil in molče zmegnil z ramenom. Tedaj je deklica:

"Seveda, pač zato ne, ker ni prave pevke zanjo. Roža je šla. Kaj smo druge vpricho nje!"

Mirno je dejal duhovni:

"Res je. Prav Roža bi jo morala peti. Pa ni hotela. Bog pomagaj!"

Nobene zlobnosti ni bilo ne v njegovih besedah ne v njegovem licu. Tončka se je unesla, obšlo jo je bridko:

"Gospod Ignacij, pa vas vendar nisem užalila? Ni zaradi petja, zaradi drugega je..."

Ganotje ji je seglo v glas. Duhovni je videl boleš, ki je vrela v poštenem dekletovem srcu.

"Zaradi drugega pač, prav si rekla, Tončka."

Nekaj trenutkov je premišljal, nato je spregovoril svetlo, sproščeno in odločno.

"Kar mi imaš potožiti, Tončka, pootži. Ne taji. Roža te boli."

"Boli!" je zastokalo dekle in se nato odkrito razodelo do zadnjega. Ni črnila prijateljice, le pravično jo je obtožila. Obtožila je pa tudi samo sebe in se opravičila, naj je gospod nikar napak ne ume. Saj ve, da ni bila prizanesljiva in samoljubno kar črtila tovarišico. Pa ni sedaj očita, da je na tak način zapravila Rožino zaupanje. Bog z njo! Ne, ni ji zlobna, ne želi ji hudega. Saj moli zanjo, a jo le grebe in grebe, da ni šla in dala otročetu okoli ušes, kakor je Roža zaslužila — poniglava razvajenka, ničemurna in lažniva, ki je domače slepila, da hodi k pevskim vajam, pa je k Rokovnjačem lezla...

Duhovni je mirno poslušal, nato pa potolažil razvneto Tončko. Dejal je, da mu je vse znano. Da je že prenekatero uro spanja ponoči utrpel radi Valičeve.

Dobro je dela deklici ta njegova zaupna izpoved. Glej, zdaj ima človeka, ki jo je umel, ki je po svojem stanu in svoji ljubezni, prijatelj blagoslovljeni, huje trpel mimo nje same, ki je bila še tako močno škodoželjna, užaljena in nestrpno neprizanesljiva. Ta trenutek ji je bil duhovni prijatelj in pevski vodja nekako višje bitje. Z vsem srcem je bila z njim in je molče zadivljeno poslušala, ko je spregovoril po evangelistu o dobrem pastirju, ki vse svoje ovce zapusti, pa gre za izgubljeno, naj torej tudi mi tako delamo...

"Hvala, hvala," je jecljala Tončka vdano hvaležno. On pa se je tedaj vzdignil, se nasmehnil in dejal sproščeno:

cesarja in razširjala slaviščne ideje. Mladi Grafenauer je bil po treh mesecih izpuščen — radi pomanjkanja dokazov. Bil je komaj 28 let star, pa so ga kmalu po vrnitvi iz zaporov ponosni Ziljani izvolili v občinski odbor. Tako se je pričela politična pot tega moža, ki je bil pozneje voditelj in mučenik koroških Slovencev. Postal je deželni in državni poslanec in bil član prve jugoslovanške skupščine. Ime FRANC GRAFENAUER je bilo skozi dolgo dobo najtesneje zvezano z usodo koroških Slovencev.

Franc Grafenauer je bil izvoljen za deželnega poslanca leta 1897. Takoj je vzbudil v celovski deželni zbornici pozornost svojih tovarišev, zakaj imel je izredno samozavesten nastop in krepko besedo. Kolikokrat je od tedaj ta preprosti mož s svojo jedko šegavostjo osramotil koroške grofe in barone ter nemške advokate, ki so bili z njim vred v deželni zbornici!

Leta 1907 je Grafenauer kandidiral za državnega poslanca v Podjuni.

To so bile volitve, od katerih so si koroški Slovenci mnogo obetali. Pričakovali so od njih, da bodo ozdravile njihove težke politične prilike. Saj so bile to prve volitve te vrste — s tajno in splošno volilno pravico... Vse je bilo dobro pripravljeno. Vsi Slovenci so bili kompaktno organizirani pod eno samo strankino firmo; zaupniški sistem je bil do zadnjih slovenskih vasi v vseh podrobnostih izveden, kar je bila

"Zdaj veva oba. Roža je v nevarnosti. Dekle, moliva zanj!"

Tončka je obljubila sveto in verno:

"Molila bom!"

V deželo je šla trgatev z mladim vinom. Prireditel Rokovnjačev je preglasil novega časa in opravljal klic in vonj. Društvo "Vipava" je zopet lepo legalo k počitku. Le učitelj Kerkoč, ki se je bil pri vajah za igro sprijaznil in seznanil s poštarico Almo, je slednji večer zopet obujal spomine na svoje domače slave visoki vrh in razgrinjal zastarelo številko domačega lista, kjer je bil sam kot dopisnik v nabrekli spisu sporočil vsemu "slavjanskemu svetu o prireditvi Rokovnjačev. Mimo svoje igralske slave je bil zdaj vesel samega sebe še kot pisatelja.

Štefan se med tem ni več veliko menil ne za učitelja ne za njegovo društvo. Veseljaški in lahkoživi človek je bil našel razvedrilo, kakoršnega je bil iskal. Večer za večerom so ga videle tihe samote, ko je tihotapil po cesti proti Rihembergu, se od tam vračal čez brajde v strmec za Tabrom in se sestajal z Rožo, skrito kakor tatje . . .

In ko je prvo vino izvrelo gnoj in so se oglasile prve mrzle sape znad Čavna in Nanosa, tedaj se je začel "mlinarski" Štefan poslavljal, da se vrne v šole na Dunaj. Dogovoril se je z Rožo, da ga bo pospremila v Gorico. Res se je za tisti dan dekle opravičilo pred očetom, da pojde k teti v Šempeter. Tako se je sestala s Štefanom in prebila ves ljubi dan z njim po goriških krčmah. Razgreti Štefan je bil ljubezniv do konca, hvalisav in razposajeno veder. Roži se je srce stiskalo v nepoznani skrbi. Ni ji vedela povedati, ni se je upala. Poslovila se je s Štefanom, ki se je odpeljal nekaj minut preden je sama sedla v domači vlak . . .

Roža se je čutila močno trudna in od vina omočena. Komaj se je premaknil voz, so jo začele obhajati nepoznane slabosti. S težavo se je krotila. V Prvačini je kar izstopila, da bi se malo sprehodila. "Pijača mi je škodila, bljuvala bom," je verjela. Ko so jo slabosti na peš poti nekoliko popustile, se je umirila, dasi se ji je gabilo in vzdigovalo. Tako je prišla čez most nad Vipavo. Tu jo je ogabno prevzelo iz vsega drobčevja in živčevja. Naslonila se je na ograjo, bljuvala, trpela in bila vsa s potom pokrita. Ko se je nekoliko osvestila, se je vsa premrazila ob nanadno prebujenju, strašni misli, ki se je ni upala domisliti do konca . . .

"Ne, ne! Le tega ne! Rajši pojdem prej v vodo . . ."

In se je ozrla s ceste na levo, kjer je tekla Vipava, mrzla, motna, zahrbtno globoka v mračnem jesenskem vrbovju. Roža ni smela verjeti, da bi morala kdaj v to motno vodo. In bilo ji je za trenutek lažje. Upala je.

"Norčava sem. Slabo vino mi je škodilo. Kaj bo ne-

posebna zasluga celovškega odvetnika dr. Janka Brejca.

A vsi lepi upi so splavali po vodi . . .

Nemci niso hoteli dati iz rok Koroške! Zato so jo bili razdelili v volilne okraje na tak način, da so morali povsod Slovenci voliti skupaj z Nemci. Tako so bili Slovenci povsod preglašovani od Nemcev in socialistov. Edina izjema je bil velikovski okraj. V tem okraju je bil vendar izvoljen Franc Grafenauer... Bil je velik udarec za koroške Slovence, da so imeli le enega državnega poslanca...

Kljub temu udarcu koroški Slovenci niso obupali, saj so bili dobro izveščani v ti sočletnem narodnem boju. Njihovo prvotno ogorčenje nad nemško nasilnostjo se je hitro umaknilo še večji delavnosti. Društva so pokazala novo življenje in so procvitala. Grafenauer je pridno hodil po deželi, prirejal shode in grmel proti narodnim sovražnikom. Prav tako pridno so mu pomagali dr. Janko Brejca, dr. Valentin Rožič in urednik Franc Smodej. Pa bilo je tudi lepo število domačih voditeljev: Vošpernik, Gastl, Eichholzer, duhovnik Ražun, Randl, dr. Lučovnik, Poljanec, Podgorc, Kinderman, Singer, Gabron, Šturm, Treiber in še drugi. (Treiber je bil nečak znanega Treiberja, koroškega slavčka, pesnika in komponista znane himne "Nmau čez izaro", ki je med nami znana za začetnimi besedami: Gor čez jezero.)

V Št. Jakobu v Rožu in št. Rupertu pri Velikovcu so zrastle ponosne stavbe prvih

ki drugega!"

Pa ji je bilo brezmejno hudo. Razjokati se ji je hotelo. Komurkoli na prsih . . . rajni materi . . . družici Tončki . . . očetu . . . vsem — le Štefanu ne . . .

Prvikrat ji je bila misel na Štefana bridka in težka. In kakor da ve, da bo res tako, je spregovorila težko in očitajoče o njem:

"Eh, tako poniglav zanikrnež! Mar mu bom, ko bo na Dunaju drugih imel . . ."

Saj ni verjela, kar je govorila. A morala je govoriti bridko, iz nečesa strašno bridkega v sebi, ki se ga je bala in boječe zavedala, da utegne biti in postati . . .

Zdajci jo je obšla nova slabost. Tedaj je Rožo zgrozilo do dna duše:

"Marija, Mati božja! Ti veš, ti daj, da ni bilo nič, da ne bo nič!"

Ta strašna zarotitev ji je šla skozi misli.

Ko se je vrnila domov, jo je celo oče komaj prepoznal. (Konec prihodnjic.)

slovenskih narodnih šol na Koroškem, zgrajene s pri-spevki vsega naroda. Po de-želi so se ustanovljale števil-ne podružnice družbe sv. Ci-rila in Metoda; nad Borov-ljami je raztegnil Sokol svo-ja ponosna krila. V Celovcu je izhajal tednik "Mir" in poleg njega še politični dnev-nik z imenom "Korošec". Te-ga zadnjega je izdajal mla-di odvetnik dr. Ferdo Miler. Na celovških srednjih šolah se je od leta do leta množilo število zavedne slovenske mladine, ki je navdušena hi-tela med narod.

Okrogle Zgodbe

Prepozno spoznanje

Stari Klemenc se je rad pritoževal nad svojo ženo, ki se je v dolgih letih spre-menila iz golobčka v hudega zmaja.

"Prej," je pravil, "se mi je zdela tako dobra, da bi jo najrajši snedel, zdaj mi je pa hudo, da res nisem tega na-redil!"

Sodobna

Neki brezposelni bi moral odsedeti še neko kazen. Na jesen, ko so noči postale hladnejše, se je oglasil pri jetniškem nadzorniku. Pa ga niso sprejeli, češ, da ni pro-stora.

"Poženite vendar tujce ven, saj je naša jetnišnica!" se je razhudil razočarani brezposelni.

Kaj je več vredno

Novakov Tine je delal pri zidarjih. Nekega dne mu je po nesreči padel v apnenico suknjič. Seveda suknjič ni bil kaj prida, zato so mu to-variši svetovali, da se pač ne spleča vlačiti cunje iz apne-ne jame. Tine pa ni dal miru. Brskal je in brodil s palico po apnu in godrnjal:

"Saj ne zaradi suknjiča, ampak malico sem imel v že-pu!"

Pripravno branje

"Torej, gospod Pobosaj, od danes naprej prevzamete za poskušnjo ročno blagajno in, če bi bili kedaj zastran kakršnekoli stvari v dvomih, sezite kar na polico za knji-ge in pogledajte v — kazenski zakonik!"

Človekoljub

"V zadnjih petih letih sem nekemu svojemu prijatelju

pomagal trikrat na noge."

"To ni nič! Sinoči sem jaz enemu svojih prijateljev do-mov grede pomagal štiri-najstkrat na noge!"

Točnost

"Petelin, ki sem ga sinoči jedel pri vas, me je presne-to tiščal v želodcu. Ob treh zjutraj sem se zbudil zastran njega."

"Da, to je bil njegov čas! Ob treh zjutraj je zmerom budil."

Srečen človek

"Kaj, Vi ne poznate moje žene?!"

"Ne."

"Pa pravijo, da ni srečnih ljudi na svetu!"

Vzorno gospodinjstvo

Gospa Klenkova: "Jul-ka, prinesite mi iz kuhinjske omare petrolejsko steklenico, ki ima napis 'Jesih'. V njej mora biti malinovec . . . am-pak poduhajte prej!"

DA BI NE BIL "GLAS VPIJOČEGA V PUŠČAVI" ...

P. Bernard Ambrožič OFM.

Prejel sem naslednje pismo:

"Ker vem, da je potreba v starem kraju velika in so tudi slovenski duhovniki v velikih potrebah — saj bi radi pomagali svojim vernikom in drugim nesrečnim, pa so sami reveži in skupno trpijo s svojim narodom — zato Vam zopet pošiljam pet dolarjev za mašne intencije. Naj se maše opravijo za duše v vicah, denar naj gre v pomoč potrebnim.

Bog daj, da bi čimveč nabrali in da bi Vaš glas ne bil glas vpijočega v puščavi. Vas pozdravlja z Eveletha, Minn.,
Katarina Petrovič."

— — —
To pismo sem priobčil, ker je prišlo ravno v hipu, ko sem se pripravljaj nekaj napisati za junijsko številko. Bog plačaj. Podobnih pisem sem prejel zadnje tedne več. Tudi drugim vsem Bog plačaj. Toda povedati moram, da sem jih prejel — veliko premalo ...

Koliko jih bi moralo biti? To ve samo Bog in — Vi! Jaz bi zaradi neizmerne nesreče stare domovine nikoli ne zapisal, da jih je dosti ali celo preveč ...

Pričakujem torej nadaljnjih in se zopet in zopet prav lepo priporočam za več in več. Saj bi oni doma sami vpili, če bi le mogli s svojim glasom do vas... Ne vzemite torej za zlo, če kdo tukaj vpije namesto njih ...

— — —
Na ponovno iskreno prošnjo ljubljanskega škofa Rožmana smo poživili tudi delovanje Pomožne Akcije Slovenskih Župnij, ki ima sedež v Clevelandu. Ne bom tukaj na široko pisal o tem, saj ste brali v dnevnem časopisju. Zavedamo se, da spet ne bo dobrodošla ta akcija

vsepovsod, toda srce nam ni dalo, da bi ostali gluhi za obupne klice iz domovine. Kdor z nami vred ne more ostati gluhi, naj se nam velikodušno pridruži!

Pisali so nam iz starega kraja, da škofijska dobrodelna pisarna v Ljubljani potrebuje milijone lir. To je v našem denarju samo nekaj deset tisoč dolarjev. Kako lahko bi jih zbrali, če bi le res **HOTELI!**

Da bo vsaj nekaj pomagano, smo na seji 7. maja sklenili, da takoj damo tja čez morje glas, naj si na naš račun **TA-KOJ** izposodijo lir za deset tisoč dolarjev, mi jih bomo ob svoje času povrnili. Toda moramo jih prej — **IMETI!!!**

Zato nabiramo. Kako nabiramo, je bilo brati že marsikje. Vsak izmed vas že ve, kako lahko daruje in kam lahko pošlje. Ko to pišem, je že nekaj nad en tisoč skupaj. Še dobrih **OSEM TISOČ** je treba, da bomo na varnem. Ti, ki to bereš, ne zakrknj svojega srca! Če drugače ne veš, kaj narediti, sezi v žep in pošlji na enega izmed spodnjih dveh naslovov:

P. BERNARD AMBROŽIČ OFM.
62 St. Marks Place
New York City.

MR. ANTON GRDINA
North American Bank
6131 St. Clair Avenue,
Cleveland, Ohio.

JUNIOR'S FRIEND

Cleveland, Ohio

"This is my first letter to the Juniors' Corner of the Ave Maria. I am twelve years old, and attend St. Vitus School in Cleveland in the seventh grade. My teacher's name is Sister M. Egbertine. We have been receiving the Ave Maria for two years already, and I surely enjoy reading Junior's Friend. I do not know how to express my thanks for the beautiful gift you sent me for entering the last contest. I appreciate it very much. Enclosed is my entry to the May contest. Here's hoping I win." So writes FLORENCE CERNOLOGAR, 1252 East 61st Street, Cleveland, Ohio. Thanks for your letter and for your entry to the May contest, Florence. The winners of the contest will be found elsewhere in this section. Some day we'll have to count up all the Juniors in our gang to see just how many we have. The number is increasing every day, and we are happy, Florence, to have you among them.

Lemont, Ill.

Things have been almost as silent as a tomb up at our neighbors on Mt. Assisi as far as our Juniors are concerned. But the silence has been broken by a one-time regular contributor to our Corner. She is BETTY JANE HORZEN, home from Sheboygan, Wisconsin, and at present at Mt. Assisi preparing herself for the

JUNIOR'S JOURNAL

Sisterhood. She advises us not to publish her letter. But that would be unfair to our Juniors. So at our own risk we will leave you Juniors know what she has to say. She writes: "How fast the days are going! Soon the final exams will be over and vacation will be here. But there's one thing wrong with vacations. They are too streamlined—they pass by too quickly . . . Having read May's Ave Maria, I noticed the names of quite a few new Juniors. (Yep, we've got quite a gang, Betty.—J.F.) I suppose the others have graduated from Junior's Corner. Well, in three more years I probably will graduate, too, both from high school and from Junior's Corner . . . Sometime next month Josephine Suscha, who happens to be from good old Sheboygan too, and I will be going home for the summer vacation. We can hardly wait to visit the folks back home . . . May certainly is a very beautiful month, isn't it? Apple, peach, and pear blossoms can now be found all over our property. The perfumed odor of the blossoms is enough to make anyone—dizzy. Josephine is making a Pan Ame-

rican scrap-book and says Spring is getting her dizzy too." Well, Betty, the Juniors are certainly glad to hear from you again. They wish you and Josephine all the perseverance in the world so that you may some day be two more good "Sisters" from Sheboygan. May we hear from you again.

Johnstown, Penna.

From the hills of Johnstown, MARY TOMEK, R. D. 1, Box 351, drops us another line. She writes: "This is my second letter to the Ave Maria. I enjoy reading it very much and I can hardly wait from month to month for it to arrive. My first letter brought me two pen pals. They are Sophia Petkovsek of New York and Agnes Shirceel of Wisconsin. I hope that this letter brings me many more pen pals. It is fun writing to other kids far away. The weather out here is very nice. Boy, am I glad that we finally got rid of that snow. For a while it seemed that it would never melt away. If I get any more pen pals, I want them to know that my address has been changed to R. D. 1, Box 351." We wish you a whole wagon-load of pen pals, Mary. I know that it must be fun writing to others far away. Perhaps some day you will be able to visit them. And that would be "the berries," wouldn't it? Kindly give your sister Junior Friend's best regards. Thanks!

Canon City, Colorado

"Here I am again. I want to thank you for putting my last letter in the Ave Maria." So writes our little friend, JOSEPHINE ZUPAN, 73 A Elm Avenue, Canon City, Colorado. She continues: "I was very happy in winning the second prize in the March contest. Enclosed you will find my entry for the May contest. If I won once I may as well try again. Who knows? I may win again. So far I've heard from one pen pal, and she sure is swell. But I want more and more pen pals, big or small, fat or thin. In Canon City we have had pretty bad weather. It was snowing very much during most of March, and only now is it beginning to clean up. Best of luck to all the Juniors!" Thanks for the well-wishes, Josephine. We certainly were glad to give you second prize in the March contest. You worked hard on it and deserved the prize. It is only too bad that we couldn't give all the entries first prize. The Juniors had it coming to them. They all worked hard enough for it.

Ashland, Wis.

"I am writing to thank you from the bottom of my heart for the gift you mailed me for entering the March contest. I like it very much. Even though I did not get the first or second prize, that gift you sent me for trying to win satisfies me completely." So writes LOUISE ORATCH, Route 2, Box 102, Ashland, Wisconsin. We might add, Louise, that you certainly deserved the gift. She continues: "Please excuse me for not answering sooner. I was sick and had to stay home from school for five weeks. But the fifth week as a very stormy week and nobody could go to school anyway. Now the weather is changing for the better out here in Wisconsin. The ground has been thawing out almost all week." Well, Louise, it is good to hear that you are over your illness. It is tough being tied up in bed even in bad weather. Well, three months of vacation are here and the hot weather will make up

for all the cold during the past winter. We hope to hear from you during the summer.

Cleveland, Ohio

The first prize winner of the March contest has something to say. She is ANNA MAE HOCHER, 21241 Miller Avenue, Euclid, Ohio. She writes: "I am enclosing my entry for this month's contest. I was delighted to get the prize for the last one. It was a grand feeling. The prize was wonderful, too. Thank you a lot—Lent being here there isn't much one can do. I cut down on my movie going to once a week and I stopped listening to Gene Autry records—and this is real penance for me. We started our graduation singing practice, and boy does it feel good. Just two more months of this and then—freedom! . . . I also want to thank you for all those pen pals I got through the Junior's Journal of the Ave Maria. Those I got are all swell, but there is one thing which seems to be strange. Only girls wrote. What is the matter with the boys? (They are bashful, Anna Mae.—J.F.) I notice that girls write more to your column than the boys. Don't the boys know how to write or are they afraid?" Now, that is a problem, Anna Mae. We will leave you try to solve it. We wish you the best of God's blessings upon your graduation. Your brother, Bro. Robert and Junior's Friend wish to congratulate you.

Joliet, Ill.

"This is another Junior writing again. I bet you think it is about time. Well, it is, I guess. I am awfully sorry for not writing sooner. I always seem to be busy either with school-work or with home-work." This apologetic young Miss is BERNICE RESETIC, 1017 N. Center Street, Joliet, Illinois. She continues: "According to the results of the March contest I scored anyway even if I didn't get first or second prize. And that is some consolation. (It is indeed, Bernice, and we believed that your work deserved a reward.—J.F.) I would like to thank you for the kind letter of appreciation you

sent me. I did try hard with heart and soul, but you know that I am not the only one who tried and tried. There were very many good Juniors from all over the United States who tried to win. Enclosed in this letter is my entry for the May contest. Of course, I hope to win this time. I wonder how many of my pen pals have entered this contest . . . A very happy Easter to you, Father, and to all the Juniors. May God bless you!" Thanks, Bernice. Although it is too late for our Juniors to acknowledge your good wishes, I am sure that they appreciate them. As you say, it is very hard for us to pick out the winner in our contests since everybody sends in a very good entry. But we will make it a point that nobody's work will go by unrewarded with something or other. Thanks for your letter, and don't forget us during the summer.

Chicago, Ill.

"This is my first letter to the Ave Maria. I am eleven years old and in the sixth grade at St. Stephen's School and my teacher is Sr. M. Blanche." This new Junior is JEAN RACIC, 2054 W. Coulter Street, Chicago, Illinois. The Juniors welcome you to their ranks, Jean. "Our classroom started a war saving stamp booth and up to date we have sold \$422.80 in stamps. (That is a remarkable record for a class, Jean, and it shows that you are all hustlers.—J.F.) I have not been in Lemont for three years. The last time I was there it was raining. I plan to visit there again sometime this summer. I am glad that summer is almost here because I will soon be able to go swimming. This summer I'm going to my grandfather's farm to raise a victory garden. Father, do you think I have any chance of getting some pen pals?" You certainly have, Jean, and you should be hearing from our Juniors soon. So, Juniors, don't leave your pens collect rust during vacation. Keep up all of your correspondence with the pen pals. Thanks for your letter, Jean, and we hope to hear from you again.

Lemont, And now Junior's III. Friend would like to

get in a word edge-wise. First of all I would like to acknowledge letters from the following for whom we have no space this month, but whose letters will be considered in the next issue: JULIA GOSAR, R. No. 3, Box 27, Greenwood, Wisconsin; BETTY VOLOVSEK, Willard, Wisconsin; MARGARET PETROVIC, 1920 West Cermak Rd., Chicago, Illinois; BETTY ZALAKAR, 1840 West Cermak Rd., Chicago, Illinois; MARY ROSE HORZEN, 1524 Main Avenue, Sheboygan, Wisconsin; THERESA TOMEK, R. D. 1, Box 351, Johnstown, Pennsylvania; THERESA KOKAL, Box 322, Universal, Pennsylvania. Many thanks, too, to the many Juniors who mailed me Easter greetings.

Your summer vacation is right around the corner, Juniors. Don't forget the rules of conduct you've learned during the past school-year. Don't forget your daily prayers and Mass on Sundays. Your vacation is not a vacation from being good. Keep up your correspondence with your pen pals—and once in a while leave Junior's Friend know what you are doing. During the following three months get yourselves a good brown tan, a lot of exercise, and baskets full of fresh country air.

● Who can keep clean without soap and water? What we need today is the soap and water of Christ's words. He Himself told the apostles they were clean by reason of His words.

● In the Lord's Prayer we pray for our daily bread, but we sometimes forget that immediately before we resign ourselves to His will, asking that the will of God be done on earth as it is in heaven.

● To be innocent is grand and admirable; but to be repentant is right next to it. Did not Jesus praise the men of Ninive for their repentance? And what of the Prodigal Son? What of Magdalene?

RATIONS

Rations of meat, rations of cheese,
Rations of bacon and ham;
Rations of eggs, rations of milk;
Rations of sugar and jam;
Rations of fruit, rations of lard,
Rations of butter and tea;
Rations of clothes, rations of boots!
Come and go shopping with me.
Unrationed sky, unrationed sea;
Unrationed sunshine and breeze;
Unrationed stars, unrationed clouds,
Unrationed beauty of tree;
Unrationed peace, unrationed hope,
Unrationed pardon and love;
Unrationed faith, unrationed grace,
Free from our Father above.
—Selected

THE BLUEBELL

Out in the meadow, not far from home,
Early in springtime, I love to roam,
To hear a tinkle in the dell,
And see the tiny, sweet bluebell.

* * *

A tiny flower it is, 'tis true,
But it has such a wonderful hue,
Just as though a part of the sky
Came down as a bluebell to dwell nearby.

* * *

Out in the meadows there are many flowers,
But it seems that in all the sunshine and showers
The fairies find it best to dwell,
'Neath the petals of the sweet bluebell.

—Rose Husich
St. Stephen's School
Chicago. Grade 7.

OUR NEWLY-ORDAINED

The Slovenes of the United States may well be proud of the number of young men they are sending into the vineyard of Christ this year. Not so long ago, Fr. Ralph Sterbentz celebrated his first Solemn High Mass in Calumet, Michigan. On May 16, two more Slovenes sang their first Masses: Fr. Sebastian Soklich, T.O.R., at Sts. Cyril and Methodius Church in Lorain, Ohio, and Fr. Rudolph Maček, at St. Cyril's Church in New York City. St. Stephen's Church in Chicago will be host to two newly-ordained young men this year. Fr. Charles Madci, O.F.M., brother of our Fr. Aloysius Madic, O.F.M., Superior in Lemont, will sing his first Mass on May 30, while Fr. Peternel, O.F.M., will follow with his some time in June. To all of these young men we extend our sincere congratulations with a prayer that they may persevere in their sublime vocation.

MAY CONTEST WINNERS

The number "13" is an unlucky number, they say, but just to show that we are not superstitious, we have chosen from all the entries to the May contest exactly thirteen winners. All thirteen will receive prizes. In fact, the prizes are already in the mail. Others will likewise receive some acknowledgement for their efforts. The winners are as follows:

BETTY VOLOVSEK, Willard, Wisconsin.

ANNE MAE HOCHER, 21241 Miller Avenue, Euclid, Ohio.

JULIA GOSAR, R. No. 3, Box 27, Greenwood, Wisconsin.

BERNICE RESETIC, 1017 North Center Street, Joliet, Illinois.

THERESA KOKAL, Box 322, Universal, Pennsylvania.

BETTY ADAMS, Box 138, Cecil, Pennsylvania.

RAYMOND RUSS, 1113 Nicholson Avenue, Joliet, Illinois.

SOPHIA PETKOVSEK, R. F. D. No. 1, Little Falls, N. Y.

MARY MEDVESEK, 547 Russell Avenue, Johnstown, Pennsylvania.

JOSEPHINE ZUPAN, 73 A Elm Street, Canon City, Colorado.

THERESA ROGEL, 1041 Fourth Street, LaSalle, Illinois.

FLORENCE CERNOLOGAR, 1252 East 61st Street, Cleveland, Ohio.

CAROLE BERNOT, 16001 Holmes Avenue, Cleveland, Ohio.

● Sincere abandonment of ourselves to God's care and protection is the only real remedy for human fear. The secret of a Catholic soldier's courage can be found in this fact. Our Savior reminded us of how God protects the little sparrows — how much more ourselves!

● We moderns live on wheels and wings, and death itself we consider lightly. This is directly contrary to the Savior's words, where He told us to "watch," lest we be caught sleeping.

● The means which our Savior offered us whereby we might reach humility was to become like little children. And He even said that this means is necessary for salvation.

● Once, when our Lord drove out a devil of impurity from a boy, He gave us two means of overcoming in this matter—prayer and fasting. They are the training-table for chastity.

● Mortification means self-denial. Self-gratification is its opposite, and was called by Jesus "the broad way," which alas, He said, many travel.

● Many people would consider rising earlier for the sake of saying morning prayers or making a short meditation on serious things quite out of place. Yet our Savior did not think so.

● The Gospel's idea of honor is founded on the virtues which Christ taught — humility, charity, service, piety, and prayer. Our Savior said He would be ashamed of any man who is ashamed of these things.

● Treat with men at fit times about business: and whisper not in the company of others.

● Be not curious to know the affairs of others, neither approach to those that speak in private.

● Undertake not what you cannot perform, but be careful to keep your promise.

BEAUTIFUL REPRODUCTION OF FAMOUS PAINTING OF BISHOP F. BARAGA APOSTLE OF THE CHIPPEWAS (Suitable for framing)

Made available for every home by the

Bishop Baraga Association

Order them for yourself and friends.

Price: 25c

Address:

**Bishop Baraga Association
St. Mary's Seminary
Lemont, Illinois**

BOG PLAČAJ, DOBROTNIKI

ZA LIST — M. Smrekar \$2.50, F. Hren \$1, F. Novak \$1, M. Koporec \$3.50, A. Vahčić \$2, J. Turšič \$3, F. Drassler \$3, M. Česnik \$5, J. Varšek \$1, A. Košir \$50c, M. Toloni \$1, F. Mohorič \$3, J. Tomšič \$3, F. Derovšek \$1, A. Nemačić \$2.50, A. Shubitz \$2, Mrs. S. Potochnik \$50c.

ZA SEMENIŠČE, Tabernakelj, Kruh Sv. Antona, Študente in drugo — M. F. Kobal \$10, J. Kočin \$3, A. Cinko \$1, G. Kriener \$2, M. Lužar \$50c, A. Božich \$1, K. Česar \$1, M. Stiglitz \$10, A. Barkar \$50c, A. Princ \$10, M. F. Kobal \$10, R. Brodarich \$10, V. Persich \$3, J. Rončevich \$1, J. Mihelčič \$10, Mrs. A. Oratch \$3, K. Pristopec \$3, N. N. Clev. \$5, F. Marolt \$5, J. Smrdel \$5, J. A. Roy \$1, J. Zabukovec \$5, L. Bačnik \$1, Mrs. F. Markon \$5, A. Tomšič \$1, M. Knez \$1.50, K. Brunar \$2, J. Okor \$2, K. Butala \$1.50, M. Hochevar \$2, M. Vidmar \$2, F. Stegu \$2, A. Breznik \$2, Mrs. Drčar \$5, Neimenovan \$5,

ZA APOSTOLAT — Mrs. K. Zupančič \$7, J. Skrinar \$7, R. Ušnik \$10, A. Jursinovich \$5, M. Trontel \$10, E. Pechaver \$10, M. Sraj \$10, A. Kočevr \$10, M. Gerbec \$10.

LUCKE — M. Janesh \$1, Mrs. M. Klobuchar \$1, Mrs. Pucel \$1, T. Erjavec \$1, A. Boncha \$2, F. Widmar \$5, M. Noda \$1, J. Perushek \$2, J. Mihelich \$6, M. F. Kobal \$6, M. Peterlin \$1, M. Kovec \$50c, M. Kastelic \$1, M. Jurjovich \$1, Fr. Novak \$1, J. Kuhel \$1, U. Pozareli \$50c, R. Krall \$1, A. Škoda \$50c, K. Toporish \$3, H. Ošaben \$1, M. Klobuchar \$1, J. Adamich \$50c, A. Lesca \$1, J. Kočin \$2, R. Gorup \$50c, M. Simonich \$50c, J. Perko \$1, J. Cinko \$1, A. Cinko \$1, A. Jaklich \$5, M. Bricel \$5, M. Trinko \$10, J. Lužar \$1, M. Lužar \$50c, F. Perovšek \$2, P. Stimac \$1, F. Novak \$1, M. Pavlesich \$1, B. Naglič \$40c, M. Beljan \$1, J. Tutin \$1, M. Martich \$1, F. Jarc \$1, F. Hren \$1, M. Primožich \$1, A. Šireel \$2, F. Misič \$1, T. O-

grinc \$3, A. Prijatelj \$1, B. Juratovac \$1, M. Koshmerl \$4, A. Božich \$1, J. Zgajnar \$1, M. Komp \$1, M. Oberstar \$50c, A. Frankovich \$1, K. Česar \$50c, H. Marn \$5, F. Bruss \$1, M. Zbasnik \$1, R. Fiftalt \$1, J. Gersich \$1, A. Urajnar \$1, M. Habijan \$1, J. Vidergar \$2.50, P. Mikula \$2, M. Ostanek \$1, M. Pogačar \$2, F. Suhadolnik \$2.50, M. Zupančič \$1, H. Hribernik \$1, A. Barkar \$1, J. Zajc \$1, A. Slanc \$2, L. Dolinshek \$1, J. Paulin \$1, M. Boltie \$2, K. Kamlich \$1, E. Ponikvar \$1, M. Meljach \$2, K. Turk \$1, J. Gregorich \$50c, A. Nemec \$6, J. Zupančič \$1, J. Leskovec \$2, M. F. Kobal \$6, R. Ušnik \$5, M. Volkar \$50c, G. Vukovich \$3, A. Ferencak \$5, J. Smrekar \$2, J. Butcher \$1, L. Lustik \$2, J. Pisel \$2, J. Kristofelc \$2, B. Sedmak \$1, M. Globokar \$50c, F. Rogina \$10, J. Wolf \$2.50, M. Zabret \$5, H. Rosman \$1, M. Škender \$1, Mrs. Čok \$50c, J. Gabrovšek \$1, A. Coff \$1, R. Simenc \$2, V. Persich \$2, A. Susman \$2, M. Stefanich \$2, L. Judež \$1, T. Archull \$1, Mrs. J. \$10, F. Marolt \$1, F. Zore \$2, M. Willer \$1.50, A. Jerele \$2, M. Struna \$2, R. Klemenčič \$1, J. Velič \$2, J. Bradač \$5, M. Stimetz \$4, Mrs. Miller \$1, J. Korenčič \$1, J. Rončevich \$1, K. Urbas \$1, J. Horvat \$5, K. Opalek \$1, K. Judnich \$15, K. Bartol \$2, F. Tomšič \$1, F. Gornik \$1, M. Oblak \$1, J. Škufca \$5, G. Zaman \$1, P. Lonchar \$50c, A. Kozjek \$1, L. Hren \$3, J. Marolt \$5, J. Hochevar \$1, M. Kolklich \$1, M. Videtič \$1, M. Čerček \$1, M. Madronich \$5, J. Hodnik \$1, F. Gouze \$1, N. N. \$5, F. Balkovec \$1, T. Banich \$1, J. Šterbentz \$50c, J. Rončevich \$1, M. Artach \$1, Mrs. Papesch \$1, J. Šimec \$2, B. Malner \$2, F. Kožir \$2, M. Krance \$5, M. Štrukel \$1, U. Štrubel \$4, J. Kolenc \$2, Mrs. A. Oratch \$1, A. Fajfar \$1, M. Gorkish \$5, A. Elenich \$2, L. Prepadnik \$1, A. škof \$1, J. Korian \$7, H. Zore \$1, M. Zavornik \$3, M. Spehar \$1, A. Vabčič \$3, K. Pristopec \$1, A. Kodrich \$1, M. Makovec \$5, M. Francel \$1, A. Kunich \$5, M.

Meznarich \$1.50, Mrs. Rogel \$1, M. Hrovat \$5, M. Lautar \$50c, Mrs. F. Gornik \$1, J. Mravinc \$1.50, J. Maren \$50c, M. Ohlin \$1, M. Boznar \$1, E. Križman \$1, M. Male-rich \$2, J. Janezich \$1, K. Tomažin \$1, A. Bogolin \$5, M. Loushin \$1, A. Xseller \$1, J. Grdina \$2, M. Schwab \$1, A. Pierce \$1, M. Trusnik \$5, F. Kerkin \$3, Mrs. Dermes \$1, A. Breznik \$1, J. Šenica \$2.50, M. Škalar \$1, J. Petkovač \$2, P. Prah \$2, A. Markoja \$1, H. Zobec \$2, M. Flajnik \$5, J. Vidmar \$1, A. Antolich \$1.50, M. Šivic \$1, T. Grum \$1, T. Gorenčič \$1, M. Hoge \$1, A. Bashel \$50c, F. Marolt \$1, J. Repush \$50c, M. Florijan \$50c, F. Arko \$3.50, T. Sterling \$4, V. Sustaršich \$1, J. Smrdel \$5, I. Trunkle \$1, J. Skube \$1, Mrs. A. Likovich \$1, M. Stukelj \$1, A. Kure \$1, Mrs. J. Stare \$1, J. A. Roy \$2, A. Miklavcich \$1, A. Beslaj \$1, M. Robich \$2, F. Tratnik \$1.50, J. Sustaršich \$1, A. Stepanich \$2.50, M. Dreshar \$50c, M. Pajk \$2, J. Savršnik \$1, M. Zukec \$5, M. Bambich \$1, M. Božich \$1, G. Urbas \$5, A. Fabijan \$2, R. Markel \$1, M. Wantzer \$2, I. Loushin \$1, F. Kupshek \$2, M. Spendal \$1, J. Zabukovec \$1, A. Pasarich \$2, N. N. \$5, M. Glavan \$1, A. Rudman \$1, M. Stariha \$1, P. Chufar \$1, L. T. Kozuh \$2, M. Koter \$1, M. Tometz \$2, J. Pichman \$2.50, P. Vajdetich \$1, P. Brajdič \$1, H. Zore \$1, J. Terlep \$1, M. Ajster \$1, M. Škerl \$5, J. Barbis \$5, A. Jerman \$1, M. Kobe \$2, J. Pintar \$1, M. Gorinshek \$5,

ZA SV. MAŠE — F. Zajc \$10, K. Kepič \$5, Mrs. M. Klobuchar \$4, C. Hebein \$1, Mrs. Pucel \$1, T. Erjavec \$1, M. Noda \$5, F. Kurent \$2, H. Zore \$2, M. Perushek \$1, D. Reems \$3, M. Brince \$1, E. Smolich \$1, J. Kuhel \$4, M. Drchar \$10, A. Benedict \$1, A. Škoda \$2, J. Grdina \$20, K. Toporish \$2, J. Adamich \$2, J. Ježek \$5, A. Lesca \$4, Mrs. Barker \$1.50, M. Darovic \$3, R. Gorup \$7, M. Simonich \$2, A. Cinko \$1, A. Jaklich \$5, M. Bahorich \$2, A. Vidervol \$2, T. Lužar \$1, F. Perovšek \$3, P. Stimac \$1, M. Pavlesič \$5, J. Vrtin \$5, J. Hrovat \$5, M. Martich \$1, M. Primožich \$1, J. Lahajnar \$1, J. Brodnik \$1, V. Troha \$5, A. Schwiager \$5, B. Nemanich \$1, A. Medvešek \$1, B. O-

mahne \$1, K. Cesar \$1, F. Bruss \$1, E. Oswald \$1, R. Koren \$1, J. Kochevar \$4, M. Zbasnik \$1, M. Mohar \$2, J. Gersich \$1, A. Urajnar \$1, A. Cek \$15, J. Vidergar \$5, P. Mikula \$3, J. Sadar \$1, A. Barkar \$5, M. Darovec \$2, A. Slane \$1, K. Kambich \$1, E. Ponikvar \$2, K. Turk \$1, F. Popec \$1, M. in A. Kozuch \$1, L. Kovach \$1, P. Majerle \$4, J. Smrekar \$2, J. Prišel \$2, J. Kristofelc \$2, M. Globokar \$5, R. Mauser \$1, J. Wolf \$2, M. Skender \$2, Mrs. Cook \$2, Basca Fam. \$25, J. Paulin \$1, S. Voje \$3, H. Warkoski \$1, J. Verbich \$1, N. N. \$1, L. Judež \$1, M. Willer \$1, A. Jerele \$8, M. Struna \$3, R. Klemenčič \$2, J. Velič \$3, M. Stimetz \$1, J. Rončevich \$2, J. Hočevar \$2, K. Urbas \$1, M. Grum \$1, H. Podpadeč \$1, K. Opalek \$1, K. Judnich \$1, M. Oblak \$1, P. Lonchar \$1, A. Kozjek \$1, L. Hren \$2, J. Anzich \$3, M. Madronich \$1, F. Gouze \$2, T. Banich \$1, Mrs. Papesh \$2, B. Malner \$1, U. Strubel \$1, A. Skof \$2, M. Spehar \$1, K. Pistopec \$2, M. Hrovat \$7, M. Lautar \$1, J. Mavrine \$1, J. Maren \$2, G. Laurich \$2, A. Novak \$2, F. Furlan \$5, M. Boznar \$4, J. Janezich \$1, F. Turk \$2, M. Trušnik \$6, F. Kerkin \$3, A. Kočevar \$2, A. Breznik \$2, M. Anzich \$1, P. Prah \$1, A. Markoja \$2, M. Flajnik \$5, J. Perme \$2, J. Vidmar \$2, M. Sivie \$2, F. Radeš \$1, T. Grum \$1, C. Malenich \$2, A. Vidič \$1, M. Hočevar \$2, T. Gorenčič \$10, N. N. \$3, J. Perko \$1, F. Hren \$2, F. Arko \$1.50, A. Zokan \$1, J. Šmrđel \$5, I. Trunkle \$1, Mrs. A. Likoyich \$1, A. Zalar \$50, F. Richter \$100, M. Csordas \$1, M. Štukelj \$4, M. Tomažin \$2, A. Kure \$1, Mrs. J. Stare \$2, J. A. Roy \$2, P. Erbeznik \$10, F. Tratnik \$1, M. Dreshar \$1, M. Sodac \$1, J. Brakovich \$2, I. Loushin \$4, A. Rudman \$4, P. Chufar \$2, L. T. Kozuh \$3, M. Kotec \$1, P. Brajdle \$2, M. Grahek \$2, A. Nemgar \$1, J. Paul \$3, M. Grbec \$3, A. Matkovich \$2, J. Somrak \$2, M. Oblak \$1, L. Koshel \$1, C. Bokal \$3, A. Krotec \$1, J. Simec \$3, G. Polajnar \$1, F. Supanič \$2, L. Korenchan \$3, A. Zupančič \$1, J. Belčič \$2, A. Urh \$1, M. Pirnat \$2, J. Jaksha Sr. \$2, M. Sajnich \$3, M. Petkovšek \$1, F. Kovačich \$2, A. Kožuh \$2, N. J. Vranichar \$3, M.

Smrekar \$1, Mrs. Petrinčich \$2, J. Zlogar \$1, L. Kobal \$1, F. Horvat \$1, M. Hrebar \$1, J. Stribby \$1, M. Gornik \$2, F. Gregorich \$2, C. Gersich \$2, R. Omahen \$2, H. Judnich \$2, A. Zokal \$2, G. Hozian \$5, A. Stajduhar \$1, M. Čolnar \$1, F. Pajk \$1, M. Swagel \$2, F. Kvaternik \$1, St. Stopar \$1, F. Belleganti \$1, M. Stopar \$1, H. Golichnik \$2, F. Horvat \$1, M. Draž \$5, F. Gerbec \$1, J. Stimetz \$1, F. Krebelj \$2, F. Drassler \$1, F. Kavič \$5, M. Laurich \$12, L. Snyder \$2, Mrs. M. Korn \$1, Tegel \$1, K. Govednik \$2, L. Kerč \$1, C. Gregorčich \$1, H. Turk \$1, A. Koshir \$2, M. Hribar \$5, M. Vrščaj \$1, J. Poljak \$7.50, J. Sever \$1.50, Mrs. J. Jalovec \$5, A. Grdina \$5, L. Petkovšek \$5, A. Bukovec \$1, Mrs. F. Skorenshek \$1, L. Koren \$3, J. Smrekar \$2, J. Pucel \$1, F. Gerčman \$3, F. Tolar ?? J. Troja \$3, J. Brodnik \$2, A. Molek \$1, M. Schmitt \$1, I. Kozelj \$3, T. Valpotich \$2, Mrs. Repasky \$1, M. Hočevar \$1, K. Brunar \$5, A. Gollop \$4, R. Skull \$3, L. Mladic \$2, F. Kobal \$2, M. Sajovec \$30, F. Kokel \$2, J. Pintar \$2, F. Fink \$1, J. Gustinčich \$2, M. Brodnik \$5, J. Primožich \$1, R. Pozlep \$2, J. Potokar \$1, P. Vidmar \$3, J. Hočevar \$3, L. Russ \$3, J. Koprivec \$5, M. Slabe \$1, B. Strmec \$1, V. Mavrič \$2, A. Rogel \$2, A. Mavrich \$2, J. Pauc \$1, J. Zrnc \$3, J. Susha \$3, M. Vidmar \$1, F. Pogačnik \$3, T. Kodolja \$2, F. Holst \$2, F. Sterle \$1, I. Krek \$4, I. Panchar \$3, J. Hočevar \$2, J. Rončevich \$1, F. Grchar \$1, M. Pristave \$3, H. Nosek \$2, M. Arko \$17, A. Kochevar \$10, A. Berus \$2, F. Lamuth \$1, A. Šavor \$2, J. Tomsic \$5, F. Derovšek \$1, C. Zagar, Mrs. Sraj \$1, Mrs. J. Uhernik \$1, M. Marinich \$2, C. Križe \$5, M. Petelin \$2, A. Grdina \$5, Mrs. Laurich \$10.

DAROVİ ZA BARAGOVO ZVEZO — J. Mihelich \$5, F. Novak \$1, J. Adamich 50c, A. Jošek \$1, Mrs. Barker 50c, I. Sinkovec \$5, J. Cinko \$2, A. Cinko \$1, M. Lužar \$1.50, M. Pavlesič \$2, J. Tutin \$1, Društvo Sv. Neže \$2, F. Misič \$1, H. Maren \$5, J. Paul \$1, M. Habijan \$1.50, L. Dolinshek \$1, R. Ušnik \$5, J. Wolf \$2.50, N. N. \$1, A. Judnich \$2, J. Bojanc \$2, M. Petelin \$2, M. Koss \$1, A. Jerele \$5, J.

Rončevich \$1, M. Tonka \$1, B. Malner \$2, Mrs. A. Oratch \$1, A. Kodrich \$5, Mrs. F. Gornick \$2, J. Maren 50c, M. Ohlin \$4, M. Trušnik \$1, M. Skahar \$1, M. Flajnik \$5, J. Vidmar 50c, A. Antolich \$1, J. Avsec \$2, F. Slapšak \$20, V. Sustarsich \$1, Mrs. J. Starc \$2, J. A. Roy \$1, M. Dreshar \$2, J. Barbis \$5, A. Nemgar 50c, A. Matkovich \$5, B. Miroslavich \$1, L. Bačnik 50c, M. Knaus \$1, J. Gruden \$5, J. Drobnich \$1, F. Krbeelj \$1, K. Govednik \$1, C. Gregorčich \$1, J. Štukelj \$5, F. Tolar \$1, J. Pintar \$1, Mrs. Mlinarich \$5, J. Gustinčich \$1, J. Šabec \$1, Druž. Kebe \$1, J. Gruden \$1, M. Hočevar \$1, Mrs. Hočevar \$1, J. Traiber \$1, F. Vončina \$1, A. Urbas \$1, F. Lamuth \$1, Mrs. J. Bojanc \$2, Mrs. M. Koss \$1, M. Petelin \$2.

PO REV. J. SLAPŠAKU ZA B. ZVEZO:

Dr. F. Perko 10.00, A. Marinčič 5.00, Dr. Mir—S.D.Z. 2.00, Mrs. Strukelj 1.00, Mary Petsche 1.00, Frances Okorn 1.00, Anna Jaksich 1.00, Frances Phne 1.00, Mary Kaplan 1.00.

ZAHVALE FR. BARAGU, IN MARIJI POMOČNICI:

Mrs. Mary Punchar,
Mrs. A. Cinko.

Poleg teh dveh se Fr. Baragi in Mariji Pomagaj zahvaljujejo vsi, ki so darovali za Baragovo Zvezo in Baragov spomenik.

ZA SPOMENIK DAROVALI:

Mrs. M. Basker .50.
Ursula Ivsek 1.00.
Mary Nemanich 3.00.

Ostale zahvale bodo priobčene v prihodnji številki, ker v tej primanjkuje prostora.

UMRLI SO:

Frank Rus, Joliet, Mrs. A. Brojan, Jamaica, N. Y., Mrs. Lužar, Ottawa, Ill., Apolonija Guzel, Cuddy, Pa., Marg. Šega, Ely, Minn., Marg. Zupanc, Rock Spring, Wy., Carolina Hribar, Lorain, O., Mrs. P. Lerchberger, Lorain, O., Nick Križe, Rankin, Pa.

Naj v miru počivajo.